

ECOLOGIE

RAPPORTAGE

quickscan Wet natuurbescherming en bomeninventarisatie

Dominee Martin Luther Kinglaan

Utrecht

Rapportage quickscan Wet natuurbescherming

Dominee Martin Luther Kinglaan, Utrecht

Opdrachtgever

Gemeente Utrecht

Postbus 16200

3500 CE Utrecht

Rapportnummer

20706.001

Versienummer

D1

Status

Eindrapportage

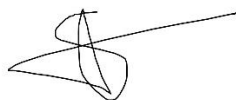
Datum

13 december 2022

Opsteller

Mevrouw S.E. Timmerman, MSc & Mevrouw A.M. Vergeer, MSc

Paraaf

Kwaliteitscontrole

Mevrouw A.M. Vergeer, MSc, Mevrouw L. van Liempt, MSc

Paraaf

Daarom Econsultancy

KWALITEITSZORG

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

CERTIFICERING

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

BETROUWBAARHEID

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

GELDIGHEID ONDERZOEK

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING.....	2
2.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
2.2	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	4
3	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	5
4	OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	6
4.1	Zorgplicht	6
4.2	Soortenbescherming	6
4.3	Gebiedenbescherming	7
4.4	Houtopstanden	8
5	AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN	9
5.1	Vogels	9
5.2	Vleermuizen	11
5.3	Overige zoogdieren	12
5.4	Reptielen, amfibieën en vissen	13
5.5	Ongewervelden	15
5.6	Planten	15
6	TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING.....	17
6.1	Algemene Broedvogels	17
6.2	Vleermuizen	17
6.3	Steenmarter	18
6.4	Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën.....	18
6.5	Overige soort(groep)en.....	19
7	TOETSING AAN UTRECHTSE SOORTENLIJST	20
8	TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING	23
8.1	Natura 2000	23
8.2	Natuurnetwerk Nederland	24
9	HOUTOPSTANDEN	26
10	BOMENINVENTARISATIE	27
10.1	Onderzoeksmethodiek bomeninventarisatie.....	27
10.2	Resultaten bomeninventarisatie	29
11	SAMENVATTING EN CONCLUSIES.....	33
11.1	Quicksan Wet natuurbescherming.....	33
11.2	Bomeninventarisatie inclusief indicatief verplantbaarheidsonderzoek.....	35

Bijlage 1	toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming
Bijlage 2	verklarende woordenlijst
Bijlage 3	overzichtskaart bomenbestand
Bijlage 4	tabel bomeninventarisatie

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Gemeente Utrecht opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan Wet natuurbescherming en bomeninventarisatie aan de Dominee Martin Luther Kinglaan te Utrecht.

De quickscan Wet natuurbescherming en bomeninventarisatie zijn uitgevoerd in het kader van de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie.

Dit document betreft zowel de rapportage van de quickscan als de bomeninventarisatie. De hoofdstukken 4 t/m 9 hebben specifiek betrekking op de quickscan. Hoofdstuk 10 heeft betrekking op de bomeninventarisatie. Hoofdstuk 1 t/m 3 en hoofdstuk 11 hebben betrekking op beide onderdelen.

Quickscan Wet natuurbescherming

De quickscan Wet natuurbescherming heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

Bomeninventarisatie

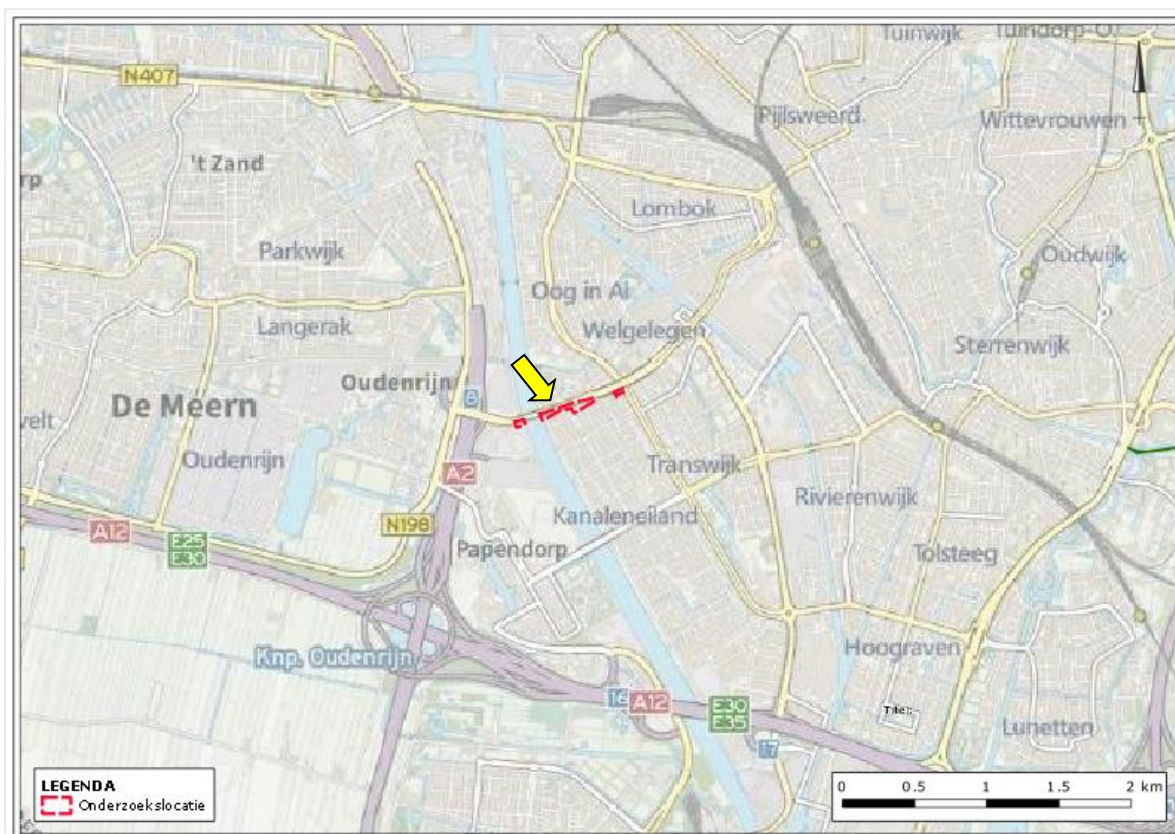
Ten behoeve van de planningsfase voor het realiseren van een fietspad zijn de bomen op en rond de onderzoekslocatie geïnventariseerd en is een bovengrondse bepaling van de verplantbaarheid uitgevoerd.

Econsultancy is lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 1,9$ ha) ligt aan de Dominee Martin Luther Kinglaan, te Utrecht. In figuur 2.1 is de onderzoekslocatie weergegeven.

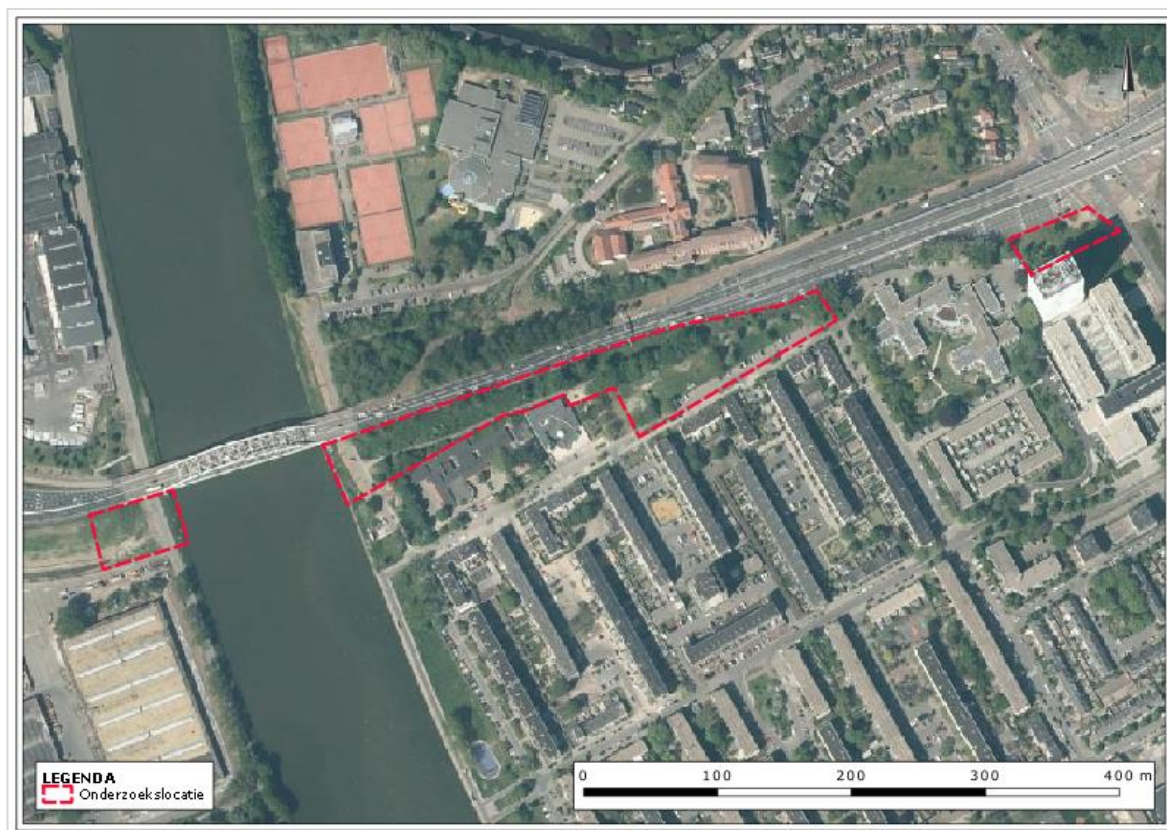

Figuur 2.1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie is verdeeld over drie naast elkaar liggende locaties. De middelste is een stuk park met een voetpad direct ten zuiden van de Dominee Martin Luther Kinglaan. Het park bestaat uit een grasveld met speeltuin met langs het voetpad bosschages en bomen. Ten westen hiervan ligt het Amsterdam-rijnkanaal en direct ten westen daarvan ligt het tweede stuk van de onderzoekslocatie. Dit betreft een stuk gras en ruigte op een talud. De derde locatie ligt circa 150 meter ten oosten van het middelste stuk park. Deze locatie betreft een stuk gazon met in het midden bosschages en bomen. De locatie ligt direct ten zuidwesten van het 14 oktoberplein.

Direct ten zuiden van de onderzoekslocatie ligt een basisschool en een moskee en ten zuiden hiervan ligt een woonwijk met flats. De onderzoekslocatie ligt op circa 2 kilometer ten zuidwesten van het centrum van Utrecht.

In figuur 2.2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. Figuur 2.3 t/m figuur 2.8 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2.2. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving.

Figuur 2.3. Het voetpad met bosschages en bomen aan weerszijde (kijkrichting oostelijk).

Figuur 2.4. Amsterdam-Rijnkanaal ten westen van de middelste locatie met de Meernbrug (kijkrichting westelijk).

Figuur 2.5. De school direct ten zuiden van de onderzoekslocatie (kijkrichting zuidelijk).

Figuur 2.6. Het voetpad met zomereiken en daarachter het grasveld (kijkrichting oostelijk).

Figuur 2.7. Het tweede stuk van de onderzoekslocatie (kijkrichting westelijk).

Figuur 2.8. Het derde stuk van de onderzoekslocatie met in de verte het 24 oktober plein (kijkrichting oostelijk).

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens een fietsbrug aan te leggen op de onderzoekslocatie die langs de Dominee Martin Luther Kinglaan en de Meernbrug loopt. Hiervoor wordt er groen verwijderd en worden mogelijk bomen gerooid.

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 30 november 2022. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Utrecht opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd.

De quickscan Wet natuurbescherming is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

Bomeninventarisatie

De bomen binnen de onderzoekslocatie zijn geïventariseerd en voorzien van een uniek boomnummer. Ten behoeve van de bomeninventarisatie zijn de volgende gegevens per boom (>10 cm diameter) opgenomen:

- Boomnummer (corresponderend met tekening);
- Boomsoort (Nederlandse en wetenschappelijke naam);
- Stamdiameter (gemeten vanaf 10 cm);
- De ecologische waarde van de boom
- De toekomstverwachting van de boom
- De herplantbaarheid van de boom (door middel van een bovengrondse beoordeling door middel van soort, standplaats, conditie en gebreken)
- Leeftijd (op basis van bestaande bomenkaart of op diameter en soortspecifieke eigenschappen, in klassen);
 - 0 – 10 jaar
 - 10 – 20 jaar
 - 20 – 30 jaar
 - 30 – 40 jaar
 - 40 – 50 jaar
 - 50 – 60 jaar
 - 60 – 70 jaar
 - 70 – 80 jaar
 - > 80 jaar

Overige noemenswaardige zaken met betrekking tot de boom zijn als opmerking genoteerd. En meer gedetailleerde beschrijving van de methodiek van de bomeninventarisatie is opgenomen in hoofdstuk 10.

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Wet natuurbescherming bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving. De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij soortenbescherming ligt grotendeels bij de provincies. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen) én voor Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

4.1 Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd. Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

In bijlage 1 wordt dit artikel nader toegelicht.

4.2 Soortenbescherming

Bij een quickscan wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of voortplantingsplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingsregimes. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht.

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In bijlage 1 worden deze artikelen nader toegelicht.

4.3 Gebiedenbescherming

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om Natura 2000-gebieden en gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

Natura 2000

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. (artikel 2.7, lid 2).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door de desbetreffende provincie.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 21 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren.

De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

4.4 Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat. In bijlage 1 (tabel VI) worden de regels nader toegelicht.

Wanneer houtopstanden geveld worden, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Op basis van deze melding wordt door de provincie beoordeeld of de voorgenomen velling aanvaardbaar is in het kader van natuur- en landschapswaarden. Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Indien bij de voorgenomen ontwikkeling herplantplicht geldt, maar niet voldaan kan worden aan de herplantplicht op de projectlocatie zelf, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden met betrekking tot de herplantplicht bij de desbetreffende provincie. De provincie toetst vervolgens of voldaan wordt aan de bij de provinciale verordening gestelde regels voor herbeplanting op andere perceelsgronden. Deze regels hebben onder andere betrekking op de kwaliteit, oppervlakte en locatie van de andere grond en de natuurwaarde van de te vellen houtopstand. Tevens kan ontheffing verleend worden van herplantplicht ter plaatse, indien gewerkt wordt via een door het ministerie goedgekeurde gedragscode die gebruikt mag worden door een van de betrokken partijen voor een wijze van vellen en een wijze van herplanten.

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat / verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

5.1 Vogels

Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)

Er zijn broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn. Binnen de bebouwde kom kunnen dit zijn: **huismus**, **gierzwaluw** en **slechtvalk**. Van deze soorten kan de slechtvalk op voorhand worden uitgesloten. Deze soort broedt enkel op hoge stenige bebouwing, zoals kantoorgebouwen, torens en fabrieksschoorstenen.

Aanvullend op deze soorten zijn binnen een straal van enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie volgens verspreidingsgegevens (NDFF) ook de **boomvalk**, **buizerd**, **sperwer**, **roek**, **steenuil**, **grote gele kwikstaart** en **ooievaar** waargenomen.

De **huismus** en **gierzwaluw** zijn koloniebroeders, veelal in of op menselijke bebouwing. Nesten worden over het algemeen onder dakpannen, in gaten en kieren van (oude) gebouwen en achter dakgoten gemaakt. Bij huismussen wordt vaak de ruimte onder de eerste rij dakpannen achter de dakgoot geprefereerd. Nesten van gierzwaluwen worden veelal in kleine ruimtes achter dakgoten en regenpijpen, onder kant- en nokpannen alsmede in gaten en kieren in muren gebouwd. De onderzoekslocatie is vrij van menselijke bebouwing, waardoor het voorkomen van nestlocaties van de huismus en gierzwaluw op de onderzoekslocatie redelijkerwijs op voorhand kan worden uitgesloten. De school, moskee en bedrijvenpand direct ten zuiden van de onderzoekslocatie zijn ongeschikt al nestgelegenheid voor huismussen en gierzwaluwen. Mogelijke aanwezige nesten van de huismus en gierzwaluw in de woonwijk ten zuiden van de onderzoekslocatie zullen door de afstand tot de boorgenomen werkzaamheden geen negatieve effecten ondervinden. Nader onderzoek naar de huismus en gierzwaluw wordt niet noodzakelijk geacht.

De **boomvalk**, **buizerd** en **sperwer** zijn roofvogels die hoofdzakelijk broeden in bossen of halfopen landschappen, soms in solitaire bomen en vaak midden hoog tot hoog in een boomkruin of nestkast, waar ze grote nesten maken of hergebruiken. Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF zijn deze soorten meerdere keren waargenomen in de omgeving van de onderzoekslocatie. De bosschages op de onderzoekslocatie bieden geschikt broedhabitat voor deze soorten. Tijdens het veldbezoek zijn de bomen geïnspecteerd op grote nesten. Er is één middelgroot nest aangetroffen in boom 68 op de onderzoekslocatie (zie bomeninventarisatie). Door het stedelijk

habitat van de onderzoekslocatie en de nabijheid van de N-weg Dominee Martin Luther Kinglaan, is de onderzoekslocatie ongeschikt voor boomvalk, buizerd en sperwer om te broeden. Nader onderzoek naar deze soorten wordt niet noodzakelijk geacht.

De **roek** is een kolonievogel die nestelt in clusters in hoge bomen. Er zijn geen nestclusters aangetroffen in de bomen ten noorden van de onderzoekslocatie. Negatieve effecten ten aanzien van de roek zijn niet aan de orde. Nader onderzoek naar deze soort wordt niet noodzakelijk geacht.

De **steenuil** is sterk verbonden aan het kleinschalige agrarische cultuurlandschap met grasland om op te jagen. De steenuil is een vogel die gebruikelijk leeft op erven van burgerwoningen, bij boerderijen in het agrarische cultuurlandschap en aan dorpsranden. Nestplaatsen van steenuilen kunnen liggen in boomholten, vooral knotwilgen en oude fruitbomen, nestkasten of nauwe ruimten in gebouwen, bijvoorbeeld tussen de dakbedekking en het beschot. Dit habitat is niet aanwezig op de onderzoekslocatie. De bomen binnen de invloedssfeer van de onderzoekslocatie zijn gecontroleerd op potentiële nestlocaties voor de steenuil, welke niet aanwezig zijn. Nader onderzoek naar de steenuil wordt niet noodzakelijk geacht.

De **grote gele kwikstaart** is sterk gebonden aan water. Het habitat waar de grote gele kwikstaart graag nestelt is voornamelijk langs snelstromende beken of in rioolwaterzuiveringen, liefst met loofbos of loofbomen omzoomd. De grote gele kwikstaart is, volgens verspreidingsgegevens van de NDFF, een aantal keer waargenomen op langs het Amsterdam-Rijnkanaal, op plekken met begroeiing langs het water. Op de onderzoekslocatie is de oever van het Amsterdam-Rijnkanaal verhard of is er alleen grasland aanwezig. Het is onwaarschijnlijk dat er een nest van de grote gele kwikstaart op de onderzoekslocatie aanwezig is. Nader onderzoek naar deze soort wordt niet noodzakelijk geacht.

De **ooievaar** broedt op hoge locaties, bijvoorbeeld bovenop nestpalen, schoorstenen, hoge gebouwen of in hoogspanningsmasten. Op de onderzoekslocatie zijn geen nesten aangetroffen op dergelijke hoge elementen op de onderzoekslocatie. Tevens zijn er geen nesten of nestsporen van de ooievaar aangetroffen nabij de onderzoekslocatie. Wanneer een ooievaarsnest aanwezig is, is deze vrij eenvoudig aan te treffen. Het gebruik van de onderzoekslocatie en omgeving als broedlocatie voor de ooievaar kan hiermee uitgesloten worden. Nader onderzoek naar deze soort wordt niet noodzakelijk geacht.

Broedvogels (nesten soms jaarrond beschermd)

De broedvogels waarvan het nest in uitzonderlijke gevallen eveneens jaarrond is beschermd, zijn voornamelijk hollenbroeders, zoals spechten en mezen, of makers van grote nesten, zoals ekster en zwarte kraai. Het gaat hierbij om algemeen voorkomende soorten, die ook in de directe omgeving voldoende broedgelegenheid hebben. Er zijn derhalve geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat de nesten van genoemde soorten op de onderzoekslocatie een jaarrond beschermd status zouden moeten hebben. Het werken buiten het broedseizoen is voldoende om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

Figuur 5.1. middelgroot nest ten zuiden van de onderzoekslocatie.

Overige broedvogels

De bebouwing/bepplanting op de onderzoekslocatie kan nestgelegenheid bieden aan broedvogelsoorten zoals roodborst en heggenmus. De nesten van deze soorten zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming zijn te voorkomen (zie hoofdstuk 6). Een aantal van deze soorten staat op de Utrechtse soortenlijst en wordt door de gemeente extra beschermd (zie hoofdstuk 7).

5.2 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens en de verspreidingsatlas van de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, tweekleurige vleermuis, franjestaart, meervleermuis en watervleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

De onderzoekslocatie is geheel onbebouwd, waardoor het uitgesloten is dat er verblijfplaatsen van gebouwde wonende vleermuizen aanwezig zijn.

De aanwezige bomen op de onderzoekslocatie zijn onderzocht op holtes, spleten en/of loshangend schors, die kunnen dienen als potentiële vaste rust- of voortplantingsplaats voor boombewonende vleermuizen. Er zijn holtes aangetroffen in de bomen 8, 63, 79 (zie bomeninventarisatie). Deze kunnen mogelijk dienen als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen (ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, franjestaart en watervleermuis).

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Naast de onderzoekslocatie bevindt zich een school en een moskee van één bouwlaag en appartementencomplexen van twee tot vijf woonlagen. Eventuele verblijfplaatsen hierin ondervinden door de afstand tot de bouwlocatie en de aard van de ingreep, geen hinder van de ingreep op de onderzoekslocatie.

Foerageerhabitat

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger en tweekleurige vleermuis om te foerageren. De plannen zullen echter geen aantasting van belangrijk foerageerhabitat vormen. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen, in de directe omgeving is meer geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig. Het betreft vergelijkbare groenstroken met bomen in de buurt.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Doordat dergelijke lijnvormige elementen ontbreken op de onderzoekslocatie, worden er geen potentiële vliegroutes verstoord.

5.3 Overige zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en minder streng beschermde soorten.

Streng beschermde soorten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van de volgende streng beschermde grondgebonden zoogdieren: **boommarter**, **steenmarter** en **eekhoorn**.

Bos is bij uitstek het biotoop van de **boommarter**. Deze soort is, volgens verspreidingsgegevens van de NDFF, waargenomen in het gebied ten noorden van de onderzoekslocatie, aan de andere kant van de weg. Boommarters kiezen hun rustplaatsen vaak in boomholten, konijnen-, vossen- of dassenhopen, tussen boomwortels of onder takkenbossen. Nesten zitten vaak in oude spechten- of eekhoornholten, regelmatig in inrottingsholten en soms in gebouwen die in of aan de rand van het bos staan. Er is geen groot bos aanwezig op de onderzoekslocatie dat in verbinding staat met andere bosgebieden in de omgeving. Tevens zijn er geen grote holtes waargenomen in de bomen op de onderzoekslocatie. Door het ontbreken van essentiële onderdelen van het leefgebied en door het kleine oppervlak van de houtopstand kan redelijkerwijs worden uitgesloten dat de boommarter een vaste rust- of voorplantingsplaats heeft op de onderzoekslocatie. Nader onderzoek naar de boommarter wordt niet noodzakelijk geacht.

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de **steenmarter**. Deze soort is, volgens verspreidingsgegevens van de NDFF, enkele keren in de omgeving van de onderzoekslocatie waargenomen. Steenmarters gebruiken hooizolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes maar ook stenenstapels of takkenhopen, als verblijfplaats. Een steenmarter heeft binnen zijn territorium verscheidene verblijfplaatsen. Langs de noordzijde van de onderzoekslocatie is een lijnvormige strook met struiken, van voornamelijk dijkviltbraam, aanwezig (zie figuur 5.2). Hier kan de steenmarter dekking vinden en de soort kan tijdelijke verblijfplaats hier hebben. Vanuit de onderzoekslocatie kunnen deze struiken gebruikt worden om te migreren naar andere groene gebieden in de omgeving. Een beschermde functie voor een steenmarter kan niet op voorhand worden uitgesloten (zie hoofdstuk 6).

Figuur 5.2. Struiken tussen het voetpad en de weg met voornamelijk dijkviltbraam.

De onderzoekslocatie vormt matig geschikt habitat voor de **eekhoorn** en is, volgens verspreidingsgegevens van de NDFF is de soort, enkele keren waargenomen in de buurt van de onderzoekslocatie. De bomen op de onderzoekslocatie konden goed worden onderzocht op de aanwezigheid van nesten. Er zijn geen nesten van eekhoorns aangetroffen, zodat de aanwezigheid van een vaste rust- of voortplantingsplaats van de eekhoorn kan worden uitgesloten. Nader onderzoek naar de eekhoorn wordt niet noodzakelijk geacht.

Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene muizensoorten. Door de voorgenomen werkzaamheden bestaat de kans dat holen van deze soorten worden vergraven (zie hoofdstuk 6). Een aantal van deze soorten staat op de Utrechtse soortenlijst en wordt door de gemeente beschermd (zie hoofdstuk 7).

5.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen

Volgens gegevens van de NDFF is er in de afgelopen 5 jaar in de omgeving van de onderzoekslocatie de volgende streng beschermde reptielensoort waargenomen: **ringslang**.

De **ringslang** is gebonden aan een waterrijk habitat. Deze liggen veelal op zandgronden en op de overgangen van zandgrond naar veen- en kleigronden. De ringslang maakt gebruik van dijkjes en de overgangen tussen hoge en lage vegetatie om te zonnen. Ringslangen kunnen overwinteren (oktober t/m maart) onder takkenbossen en braamstruiken en leggen hun eieren in composthopen, bladhopen en mestvaalten. De ringslang is, volgens verspreidingsgegevens van de NDFF, één keer waargenomen op circa 2 kilometer afstand ten oosten van de onderzoekslocatie. Doordat een waterrijk habitat ontbreekt op de onderzoekslocatie is het niet waarschijnlijk dat de ringslang voorkomt op de onderzoekslocatie. Nader onderzoek naar deze soort wordt niet noodzakelijk geacht.

Amfibieën

Volgens gegevens van de NDFF zijn binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie in de afgelopen 5 jaar de volgende soorten waargenomen: **heikikker**, **vroedmeesterpad**, **alpenwatersalamander**.

De **heikikker** heeft een zeer duidelijke voorkeur voor de landschapstypen heide, hoogveen, laagveen en halfnatuurlijk grasland. Ook wordt de soort aangetroffen in bossen. De heikikker wordt nauwelijks aangetroffen in te intensief gebruikt agrarisch landschap, rond infrastructuur en bebouwing. Aangezien de onderzoekslocatie in stedelijk gebied ligt en direct naast wegen ligt, is het niet waarschijnlijk dat de heikikker gebruik maakt van de onderzoekslocatie. Nader onderzoek naar deze soort wordt niet noodzakelijk geacht.

De **vroedmeesterpad** komt van nature alleen voor in Zuid-Limburg. Op andere plaatsen in Nederland is hij uitgezet. Met name in stedelijk gebied blijken tal van uitgezette populaties zich al meerdere generaties te kunnen handhaven. De soort is, volgens verspreidingsgegevens van de NDFF, waargenomen in een woonwijk circa 2,5 kilometer ten oosten van de onderzoekslocatie. De vroedmeesterpad leeft op ruderaal terrein, halfnatuurlijke graslanden en steden en dorpen. Zomer- en winterbiotoop zijn stenige en open hellingen. Dit habitat is niet aanwezig op de onderzoekslocatie, waardoor het onwaarschijnlijk is dat de vroedmeesterpad hier een verblijfplaats heeft. Nader onderzoek naar deze soort wordt niet noodzakelijk geacht.

De **alpenwatersalamander** is, volgens verspreidingsgegevens van de NDFF, enkele keren waargenomen in de afgelopen 5 jaar op ongeveer 1,5 kilometer ten noordoosten van de onderzoekslocatie. De soort komt vaak voor in de buurt van bos en/of houtwallen. Hij heeft een voorkeur voor zandige leemgronden, waar hij voorkomt in beboste gebieden (loofbos) of kleinschalige landschappen met heggen en struwelen. De onderzoekslocatie biedt geen geschikt leefgebied voor de Alpenwatersalamander door het ontbreken van dit habitat. Het wordt derhalve onwaarschijnlijk geacht dat de Alpenwatersalamander aanwezig is op de onderzoekslocatie. Nader onderzoek naar de alpenwatersalamander wordt niet noodzakelijk geacht.

De onderzoekslocatie vormt geschikt landhabitat voor algemene amfibieënsoorten als bruine kikker en gewone pad. Op de onderzoekslocatie kunnen deze soorten beschutting vinden tussen de ruigte en onder de takkenhopen.

Voor de te verwachten algemene soorten geldt op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de Wet natuurbescherming, waardoor een ontheffing bij verstoring niet noodzakelijk is. Echter wanneer er onverhoopt toch werkzaamheden aan de watergangen plaatsvinden is het wel zaak om aandacht te schenken aan de zorgplicht (zie hoofdstuk 6). Een aantal van deze algemene soorten staat op de Utrechtse soortenlijst en wordt door de gemeente beschermd (zie hoofdstuk 7).

Vissen

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater op de onderzoekslocatie kan deze soortgroep buiten beschouwing worden gelaten.

5.5 Ongewervelden

Libellen

Volgens gegevens van de NDFF is er in de afgelopen 5 jaar in de omgeving van de onderzoekslocatie de volgende streng beschermde libellensoort waargenomen: **rivierrombout**.

De **rivierrombout** komt voor langs grote rivieren. De soort is, volgens verspreidingsgegevens van de NDFF, in de afgelopen 5 jaar één keer waargenomen op circa 2,5 kilometer ten zuidoosten van de onderzoekslocatie. Voor libellen geldt dat water nodig is voor de voortplanting. Gezien het ontbreken hiervan op de onderzoekslocatie kan gesteld worden dat deze soortgroep niet in staat is zich in de huidige situatie te vestigen. Nader onderzoek naar de rivierrombout wordt niet noodzakelijk geacht.

Vlinders

Volgens gegevens van de NDFF is er in de afgelopen 5 jaar in de omgeving van de onderzoekslocatie geen streng beschermde vlindersoorten waargenomen.

Beschermde vlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan zeldzame waardplanten, die vaak alleen in natuurterreinen zijn te vinden. Geschikte waardplanten voor beschermde vlindersoorten als sleedoornpage (sleedoorn), iepenpage (iep) en kleine ijsvogelvlinder (kamperfoelie) zijn op de onderzoekslocatie niet aanwezig. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort.

Overige soorten

Overige beschermde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, zijn op de onderzoekslocatie uit te sluiten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

5.6 Planten

Volgens gegevens van de NDFF is er in de afgelopen 5 jaar in de omgeving van de onderzoekslocatie de volgende streng beschermde plantensoorten waargenomen: **dreps, kluwenklokje, naaldenkervel, stijve wolfsmelk, wilde ridderspoor, wolfskers**. De soorten zijn, volgens verspreidingsgegevens van de NDFF, niet op de onderzoekslocatie waargenomen.

Dreps is zeer zeldzaam in Nederland en komt voor op droge, kalkarme en licht grond. De soort wordt voornamelijk aantgetroffen op löss en leemgrond op akkers, wegranden en ruderaire terreinen. Dit habitat is niet aanwezig op de onderzoekslocatie, waardoor het onwaarschijnlijk is dat dreps bloeit op de onderzoekslocatie. Nader onderzoek naar deze soort wordt niet noodzakelijk geacht.

Kluwenklokje is zeer zeldzaam in het rivierengebied en in Zuid-Limburg. De soort komt voor op vochtige en kalkhoudende leem- en zandgronden. Deze grond komt niet voor op de onderzoekslocatie waardoor de plant waarschijnlijk hier niet bloeit. Nader onderzoek naar kluwenklokje wordt niet noodzakelijk geacht.

Naaldenkervel groeit op zonnige plaatsen op vochtige, kalkrijke klei en zandgrond. De soort groeit Aangezien de bodem van de onderzoeklocatie voornamelijk bestaat uit veengrond, is het niet te verwachten dat naaldenkervel bloeit op de onderzoeklocatie. Nader onderzoek naar deze soort wordt niet noodzakelijk geacht

Stijve wolfsmelk is zeer zeldzaam langs de Waal en de IJssel in Nederland. De soort wordt aangetroffen op waterkanten en akkers op vochtige, kalkrijke kleigrond. Dit habitat is niet aanwezig op de onderzoeklocatie, waardoor het onwaarschijnlijk is dat stijve wolfsmelk groeit op de onderzoeklocatie. Nader onderzoek naar deze soort wordt niet noodzakelijk geacht.

Wilde ridderspoor is zeer zeldzaam in Nederland. De soort groeit op akkers en soms op ruderaal plaatsen met vochtige, omgewerkte zandige kleigronden. Dit habitat is niet aanwezig op de onderzoeklocatie, waardoor het onwaarschijnlijk is dat wilde ridderspoor groeit op de onderzoeklocatie. Nader onderzoek naar deze soort wordt niet noodzakelijk geacht.

Wolfskers is zeer zeldzaam en komt voor in Zuid-Limburg en Gelderland. De soort groeit op half beschaduwde plaatsen op vochtige, stikstofrijke en kalkrijke grond. Wolfskers wordt aangetroffen in bossen. Dit habitat is niet aanwezig op de onderzoeklocatie, waardoor het niet waarschijnlijk is dat Wolfskers hier groeit. Nader onderzoek naar deze soort wordt niet noodzakelijk geacht.

De onderzoeklocatie bestaat uit gras met daarnaast bosschages met verschillende ruigtesoorten en bomen. Tijdens het veldbezoek zijn onder andere de volgende planten- en bomensoorten waargenomen: dijkviltbraam, gewone klit, zomereik, robinia, eenstijlige meidoorn, haagbeuk en Hollandse linde. Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde plantensoorten waargenomen.

6 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit soortbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming optreden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Wet natuurbescherming en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Wet natuurbescherming op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

6.1 Algemene Broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien het groen buiten het broedseizoen wordt verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot eind augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Indien het groen toch binnen het broedseizoen gekapt dient te worden, zal voorafgaand hieraan door een ter zake kundig ecooloog geïnspecteerd moeten worden of er broedgevallen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn. De ecooloog zal naar aanleiding van de inspectie kunnen adviseren of het mogelijk is om het groen te kappen zonder daarbij broedvogels te verstoren.

Met betrekking tot het verwijderen van de aanwezige beplanting buiten het broedseizoen wordt geadviseerd om ook het snoeiafval buiten het broedseizoen te verwijderen. Een grote stapel snoeiafval vormt namelijk een ideale broedlocatie voor kleine vogelsoorten als de winterkoning. Indien onverhoopt een dergelijke soort hierin tot broeden komt, mag het snoeiafval niet eerder worden verwijderd dan wanneer de jongen definitief zijn uitgevlogen.

6.2 Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Vleermuizen worden ook benoemd in Bijlage II van de conventie van Bonn.

Er zijn drie bomen met aan holte aangetroffen op de onderzoekslocatie die in potentie als verblijfplaats kunnen dienen voor boombewonende vleermuizen. Als boom 8, 63 of 79 worden gerooid of beïnvloed worden door de ingreep (tijdens of in de nieuwe situatie door verlichting), is een nader onderzoek nodig naar het gebruik van deze holtes door ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, franjestaart, en watervleermuis.

Bij het verlichten van het park tijdens de werkzaamheden bestaat er een grote kans op verstoring van in de omgeving voorkomende vleermuizen. Om verstoring van vliegroutes en foerageergebied te voorkomen dient, tijdens de werkzaamheden en in de nieuwe situatie in het donker, gebruik te worden gemaakt van vleermuisvriendelijke verlichting, zodat de watergangen en bomenrijen 's nachts niet extra verlicht worden. Vleermuisvriendelijke verlichting is een zo gericht mogelijke, smalle bundel en is amberkleurig (tussen 1700 en 2200 K). Door gebruik van vleermuisvriendelijke verlichting nabij de bomenrijen kan de mogelijke functionaliteit van de vliegroutes en foerageergebied behouden blijven en is ontheffing van de Wet natuurbescherming hiervoor niet aan de orde. Indien het gebruik van vleermuisvriendelijke verlichting in de nieuwe situatie niet mogelijk is, zal de aanwezigheid van een dergelijke vliegroute onderzocht moeten worden. Deze informatie is benodigd om vast te kunnen stellen of overtredingen van de Wet natuurbescherming aan de orde zijn.

6.3 Steenmarter

De voorgenomen ingreep leidt mogelijk tot het verlies van foerageergebied, verblijfplaatsen en een migratieroute van de steenmarter. Dit houdt een overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming in. Door de verandering van landgebruik wordt de strook met struiken ongeschikt als mogelijk foerageergebied, verblijfplaats en migratieroute van de steenmarter.

Daar de onderzoekslocatie op alle fronten geschikt is als jaarrond leefgebied voor de steenmarter dient de onderzoekslocatie als zodanig gekenmerkt te worden. Het vaststellen of deze soort gebruik maakt van de onderzoekslocatie kan worden gedaan door middel van aanvullend onderzoek met behulp van cameravallen. De camera's dienen te worden opgesteld conform de methode zoals beschreven in de Handleiding NEM Meetnet BuBo (La Haye et al., 2017) en Handreiking kleine marters (Bouwens, 2017), omdat voor de steenmarter geen specifieke handreiking beschikbaar is. De steenmarter heeft echter een vergelijkbaar territorium-gebruik als bunzing en boommarter. Een onderzoekszopzet volgens bovenstaande methodes geeft daardoor naar verwachting een representatief beeld van het voorkomen van de steenmarter op de onderzoekslocatie. De voorkeur gaat uit naar het uitvoeren van dit onderzoek in de optimale periode (maart tot en met augustus). Dit veldonderzoek neemt in totaal ongeveer 6 weken in beslag. Bij gebruik van de onderzoekslocatie door een beschermde soort dienen maatregelen getroffen te worden zodat de functionaliteit van het leefgebied behouden blijft en zal schade aan individuen moeten worden voorkomen. Deze maatregelen, omschreven in een projectplan, dienen vervolgens ter goedkeuring worden voorgelegd aan de provincie Utrecht, middels een ontheffingsaanvraag.

6.4 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Voor de te verwachten soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van graafwerkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en holen kunnen worden verwijderd. Dit houdt een overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming in. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om

voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Het doden of verwonden kan plaatsvinden wanneer rust- of voortplantingslocaties worden aangetast. Het verwijderen van takken- en zandhopen dient daarom buiten de gevoelige periode van voortplanting of winterrust uit te voeren. Dieren die gedurende de werkzaamheden worden aangetroffen dienen de gelegenheid te krijgen om veilig weg te komen.

6.5 Overige soort(groep)en

Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

7 TOETSING AAN UTRECHTSE SOORTENLIJST

De Utrechtse soortenlijst is onderdeel van het biodiversiteitsbeleid van de provincie Utrecht en is bedoeld als aanvulling op de beschermde soorten en hun functies die bescherming genieten onder de Wet natuur- bescherming. Bij ruimtelijke ingrepen dient, net zoals bij het landelijke- en provinciale soortenbeleid, rekening te worden gehouden met het leefgebied van soorten voorkomend op de Utrechtse soortenlijst.

De Utrechtse soortenlijst vormt de basis van de natuurwaardenkaart. De kaart is in 2018 opgesteld en weergeeft de door de Wet natuurbescherming beschermde plant- en diersoorten in de gemeente Utrecht. Daarnaast staan hierop ook soorten van de Utrechtse soortenlijst. Indien geschikt habitat aanwezig is voor één of meerdere soorten van deze lijst, kan een ecologisch werkprotocol worden opgesteld om te voorkomen dat deze soorten schade ondervinden.

De Utrechtse soortenlijst (2018) bevat 64 soorten verdeeld over 5 soortgroepen. De lijst bestaat uit 5 vogelsoorten, drie vissoorten, zes soorten wilde bijen, veertig plantensoorten en tien paddenstoelensorten. Om de voorgenomen ingrepen te toetsen op het potentiële voorkomen van soorten op de Utrechtse soortenlijst, zijn soorten in kaart gebracht die volgens de Natuurwaardenkaart van de provincie Utrecht staan ingetekend op de onderzoekslocatie. De volgende soorten zijn volgens de Natuurwaardenkaart aangewezen voor de onderzoekslocatie:

Blauwborst

De blauwborst heeft een voorkeur voor gevarieerde, natte en insectenrijke gebieden met open delen en een loofboombegroeiing, met een niet geheel bedekte bodem. De geleidelijke overgang van rietmoerassen naar moerasbos vormt een uitstekend leefgebied. Dit habitat is op de onderzoekslocatie niet aanwezig. De blauwborst komt naar verwachting alleen sporadisch voor op de onderzoekslocatie en zal hier waarschijnlijk niet broeden. De blauwborst zal naar verwachting geen negatieve effecten ondervinden van de voorgenomen werkzaamheden.

Kleine karekiet

De kleine karekiet heeft een voorkeur voor uitgestrekte rietmoerassen en rietkragen langs plassen en vaarten, maar broedt ook in smalle rietslootjes in polders. Op de onderzoekslocatie is, langs het Amsterdam-Rijnkanaal, geen riet aanwezig voor de kleine karekiet om in te broeden. De soort zal naar verwachting geen nestgelegenheid hebben op de onderzoekslocatie en zal hierdoor geen negatieve effecten ondervinden van de voorgenomen werkzaamheden.

Merel

Het leefgebied van de merel bestaat uit een gebied met grasland, bomen en struiken. In bijna geheel Nederland is zo'n biotoop voorhanden. Ze zijn het talrijkst in groene buitenwijken en in vochtige bossen met veel ondergroei. Er is geschikt habitat aanwezig op de onderzoekslocatie voor de merel. Dit zal deels verdwijnen tijdens de voorgenomen werkzaamheden. Er blijft echter met de voorgenomen plannen groen aanwezig en er zijn genoeg alternatieven voor de merel in de omgeving. Het gaat om groenstroken van vergelijkbare kwaliteit in de directe omgeving.

Tjiftjaf

De tjiftjaf broedt op of nabij de grond in bossen en allerlei halfopen landschappen met bomen en struiken, inclusief stedelijk gebied. De tjiftjaf heeft een voorkeur voor oudere loofbossen en gemengde bossen, maar is eigenlijk overal te zien waar bomen en struiken aanwezig zijn. Dus ook in parken en tuinen. Belangrijk is wel dat de bodem bedekt is met dichte vegetatie. Er is geschikt habitat aanwezig op de onderzoekslocatie voor de tjiftjaf. Dit zal deels verdwijnen tijdens de voorgenomen werkzaamheden. Er blijft echter met de voorgenomen plannen groen aanwezig en er zijn genoeg alternatieven voor de tjiftjaf in de omgeving. Het gaat om groenstroken van vergelijkbare kwaliteit in de directe omgeving.

Bijenorchis

Bijenorchis groeit op zonnige, soms licht beschaduwde plaatsen op matig droge tot matig vochtige, voedselarme en kalkrijke grond. De soort wordt aangetroffen langs bosranden, bermen, langs spoorwegen, en op grasland. De soort is, volgens verspreidingsgegevens van de NDFF, aangetroffen circa 50 meter ten noorden van de onderzoekslocatie op soortgelijk grasland. Het gaat om het meest westelijke deel van de onderzoekslocatie. De soort is niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. De soort bloeit echter in juni en juli, waardoor niet met zekerheid is te zeggen of de soort aanwezig is op de onderzoekslocatie. Een deel van het geschikte habitat voor bijenorchis zal verdwijnen met de voorgenomen werkzaamheden.

Wouw

Wouw is een plant die houdt van zonnige droge plaatsen op matig voedselarme en kalkrijke bodems die goed waterdoorlatend zijn. De soort groeit alleen in een open vegetatie en is daarom vaak te vinden als pionier op pas omgewerkte grond. De soort wordt aangetroffen in zonnige bermen, op zuidhellingen van dijken en vergraven duinen en langs spoorwegen. De soort is, volgens verspreidingsgegevens van de NDFF, aangetroffen circa 40 meter ten noorden van de onderzoekslocatie op soortgelijk grasland. Het gaat om het meest westelijke deel van de onderzoekslocatie. De soort is niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. De soort bloeit echter van juni tot en met september, waardoor niet met zekerheid is te zeggen of de soort aanwezig is op de onderzoekslocatie. Een deel van het geschikte habitat voor bijenorchis zal verdwijnen met de voorgenomen werkzaamheden.

Egel

De egel wordt aangetroffen in bijna alle landschappen. Tuinen, bosranden, struweel en loofbos, liefst met ondergroei, zijn goede leefgebieden. Egels komen ook in steden voor, zolang er maar groen en schuilplaatsen aanwezig zijn. De onderzoekslocatie vormt geschikt leefgebied voor de egel door de strook bramenstruiken waar de egel dekking kan vinden. Een deel van het habitat van de egel kan verdwijnen tijdens de voorgenomen werkzaamheden.

Kleine marterachtigen

De bunzing, wezel en hermelijn komen volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF voor in de omgeving van de onderzoekslocatie. De bunzing, wezel en hermelijn komen voor in verschillende landschapstypen, maar hun voorkeur gaat uit naar een kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de buurt. Dit kunnen oeverbegroeiingen, droge sloten, heggen, houtwallen, bosranden en akkerranden zijn, maar ook meer waterrijke gebieden zoals rietvelden. Daarnaast komen ze ook voor in vrij open terreinen, zoals weidegebieden met sloten. Het voedsel bestaat uit allerlei dierlijk voedsel waarvan konijnen, woelratten en amfibieën de belangrijkste voedselbron vormen. Deze prooi-soorten komen in de omgeving van de onderzoekslocatie voor. De bramenstruiken langs de noordzijde van de onderzoekslocatie vormt voldoende dekking voor de kleine

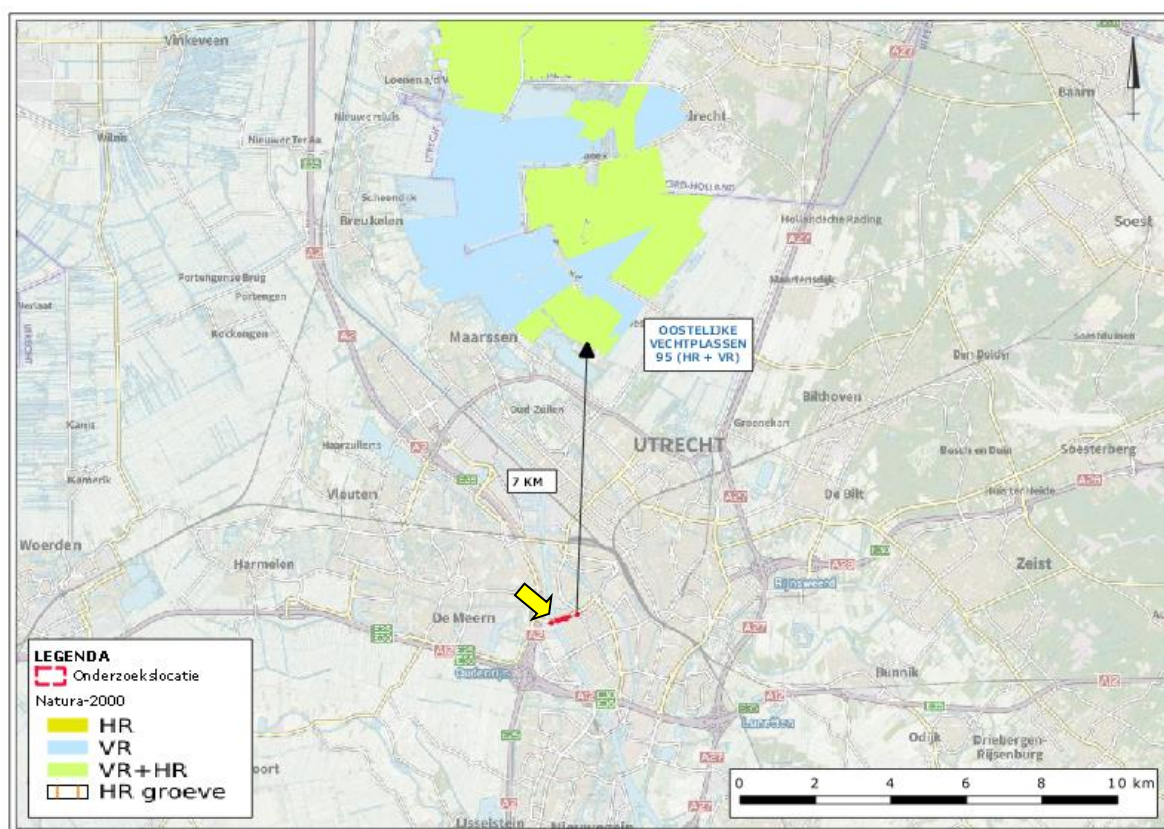
marterachtigen om te migreren door het gebied. De onderzoekslocatie staat in verbinding met gelijkwaardige gebieden, graslanden, akkerlanden en bos. Het is, door het geschikte habitat en de aanwezigheid van geschikt voedsel, mogelijk dat de onderzoeklocatie onderdeel uitmaakt van een migratieroute van deze soorten. De functie van het gebied gaat door de voorgenomen werkzaamheden verloren.

8 TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen, op vanuit de Wet natuurbescherming aangewezen beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

8.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen en stikstofgevoelige Natura 2000-gebied, oostelijke vechtplassen, bevindt zich op circa **7 kilometer** afstand ten **noorden** van de onderzoekslocatie (zie figuur 8.1).

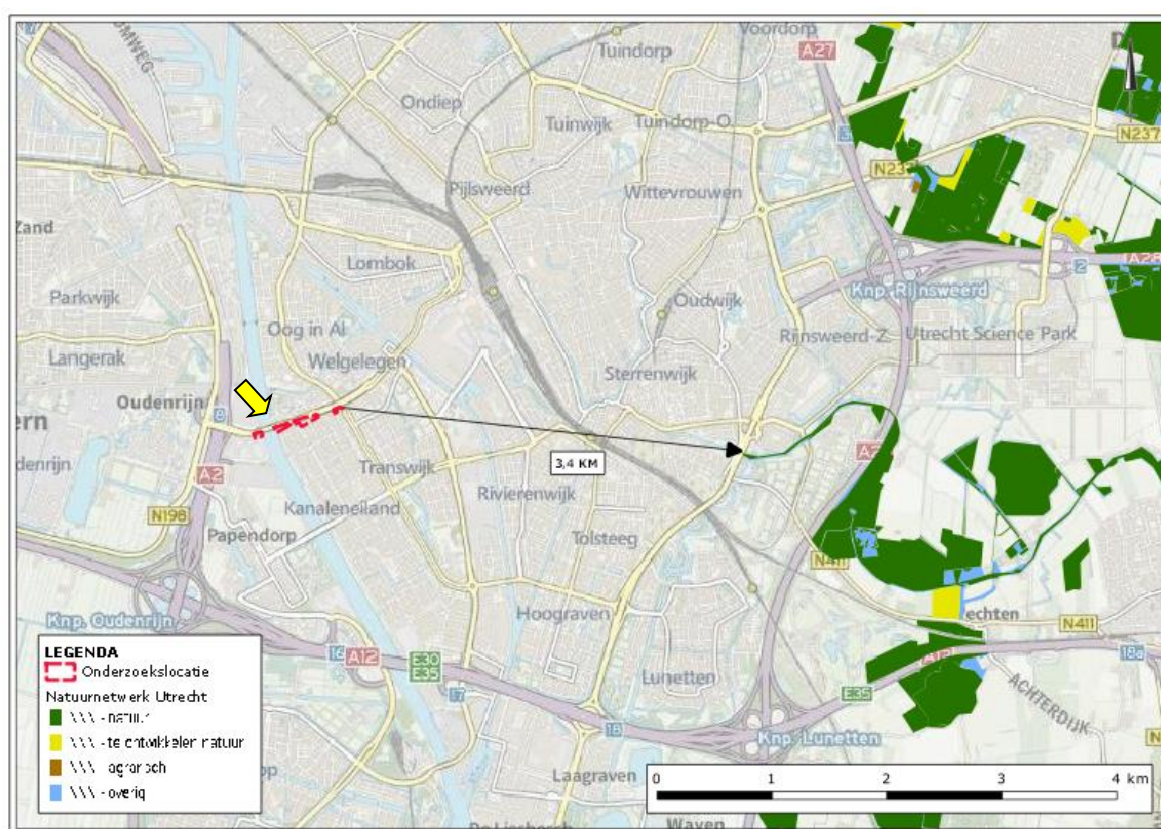
Figuur 8.1. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van Natura 2000.

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect, zoals toename van geluid, trilling, licht of depositie van stikstof. Externe effecten als gevolg van de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zijn, gezien de afstand (± 7 km) tot de meest

nabijgelegen Natura 2000-gebieden in combinatie met de aard van de plannen (bouw van een fietsbrug) niet te verwachten. Vervolgonderzoek met betrekking tot Natura 2000-gebieden wordt niet noodzakelijk geacht.

8.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk. De onderzoekslocatie ligt ook niet in de nabijheid van een gebied, behorend tot het Natuurnetwerk Nederland. Het meest nabijgelegen gebied bevindt zich circa 3,4 kilometer ten oosten van de onderzoekslocatie. In figuur 8.2 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Figuur 8.2. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland.

De provincie Utrecht beschermt het NNN via het ruimtelijk beleid om ervoor te zorgen dat de omvang en kwaliteit van deze gebieden niet afneemt. Dit is geregeld in de Provinciale Ruimtelijke Verordening. Van daar uit moeten nieuwe gemeentelijke bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen voldoen aan de regels die in de Provinciale Ruimtelijke Verordening zijn opgenomen. Dat gaat doormiddel van een “nee, tenzij”-toets. Een nieuw project, dat de natuur significant aantast, mag niet worden toegestaan in het bestemmingsplan of de omgevingsvergunning (“nee”), tenzij het een groot openbaar belang dient én er geen alternatieven zijn buiten de natuur. Als het toegestaan is, is natuurcompensatie verplicht (op een andere plek moet dan nieuwe natuur

komen). Echter is het plangebied gelegen op 3,4 km afstand ten opzichte van het NNN. Gezien de aard van de ingreep (bouw van een fietsbrug) is van significante aantasting van de natuur in het NNN geen sprake. Een nee, tenzij-toets is daarom niet nodig.

9 HOUTOPSTANDEN

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij gedeputeerde staten. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht conform artikel 4.2 en artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Verder wordt beschreven of er vervolgmaatregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

De bomen op de onderzoekslocatie vallen niet onder de definitie houtopstanden als bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming. De houtopstand op de onderzoekslocatie is gelegen binnen de bij besluit van gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom. Voor deze houtopstand geldt daarom geen meldingsplicht en herplantplicht.

10 BOMENINVENTARISATIE

Ten behoeve van de planningsfase voor het realiseren van een fietspad zijn de bomen op en rond de onderzoekslocatie geïnventariseerd en is een bovengrondse bepaling van de verplantbaarheid uitgevoerd.

10.1 Onderzoeksmethodiek bomeninventarisatie

Om te bepalen hoe het huidige bomenbestand eruit ziet en of de aanwezige bomen verplant kunnen worden, zijn de volgende onderzoeksinspanningen verricht:

1. Inventarisatie van de bomen;
2. Indicatieve (bovengrondse) beoordeling verplantbaarheid

Alle bomen binnen de onderzoekslocatie met een stamdiameter groter dan 10 centimeter (gemeten op 1,30 meter) hebben een individueel boom ID gekregen. De locatie van de bomen is bepaald op basis van de bestaande bomenkaart van de stad Utrecht. De algemene boomkenmerken die zijn opgenomen, betreffen de Nederlandse en Latijnse soortnaam, stamdiameter (gemeten op 1,30 meter), ecologische waarde en toekomstverwachting. Daarnaast zijn in het kader van het bovengronds verplantbaarheidsonderzoek ook de standplaats, leeftijd, conditie en gebreken beoordeeld. Ook is per boom aangegeven of ze een specifieke ecologische waarde hebben, zoals holtes die geschikt kunnen zijn voor vleermuizen.

Conditie

De conditiebepaling is onderdeel van de inventarisatie en geeft een oordeel over de gezondheidstoestand van de boom op een bepaald moment. Bij de conditiebepaling wordt, afhankelijk van het seizoen, gelet op de volgende conditiekenmerken: de blad-/knopbezetting (Roloff methode) en transparantie van de kroon. Daarnaast is gekeken naar de takscheutlengte en de locatie van afgestorven takken in de kroon. Bij de conditiebepaling is onderscheid gemaakt tussen vier conditieklassen, zie tabel 10.1.

Tabel 10.1 Conditieklassen (Roloff, 2001)

Conditieklasse	Omschrijving
Goed	Boom vertoont goede groei en vertoont een beeld dat van de soort verwacht mag worden onder goede groeiplaatsomstandigheden.
Redelijk	Niet optimale groei, te zien aan verminderde twijglengte en een ijlere kroon, maar de minder optimale omstandigheden hebben geen duidelijke of onomkeerbare negatieve gevolgen voor de verdere ontwikkeling van de boom.
Matig	Er is duidelijk sprake van negatieve gevolgen voor de verdere ontwikkeling van de boom, zoals een ijle kroon, scheut- of taksterfte en beperkte twijggroei.
Slecht	Duidelijk aftakelende boom, waarbij veelal sprake is van een ijle kroon met zware taksterfte, resulterend in veel en soms zwaar dood hout.

Toekomstverwachting

Op basis van de conditie, gebreken, groeiplaatsomstandigheden en leeftijd is een inschatting gemaakt van de resterende levensduur van de bomen onder gelijkblijvende omstandigheden. De toekomstverwachting van de bomen is ingedeeld in een van de volgende categorieën, zie tabel 10.2.

Tabel 10.2 Categorieën toekomstverwachting

Categorie	Omschrijving
>15 jaar	Toekomstverwachting van minimaal 15 jaar.
10-15 jaar	Toekomstverwachting van 10 tot 15 jaar.
5-10 jaar	Toekomstverwachting van 5 tot 10 jaar.
< 5 jaar	Toekomstverwachting van 0 tot 5 jaar.
-	Boom is reeds afgestorven en heeft als levende boom geen toekomstverwachting.

Leeftijd

De leeftijd van de bomen is bepaald met behulp van de informatie over plantjaren uit de bomenkaart van de stad Utrecht. Voor een aantal bomen waren deze data niet beschikbaar op de kaart. Voor deze bomen is de leeftijd ingeschat op basis van soort, groeiplaats, conditie en stamdiameter.

Indicatieve verplantbaarheid

De indicatieve verplantbaarheid is vastgesteld op basis van de bovengrondse beoordeling, soortspecifieke eigenschappen, groeiplaats en conditie. Bomen met een matige of slechte conditie zijn niet groeikrchtig genoeg om een verplanting te overleven. Daarom zijn deze bomen niet verplantbaar. Daarnaast is bij iedere boom de standplaats bekeken om te beoordelen of de beworteling naar verwachting geschikt is om de boom te verplanten. Ook zeer oude of zeer grote bomen zijn niet te verplanten, net als bomen met afwijkingen zoals bijvoorbeeld scheefgroei. Ook is het stadsbomenvademecum gebruik om de algemene verplantbaarheid per boomsoort te bepalen. De categorieën van verplantbaarheid zijn onderstaand weergegeven in tabel 10.3.

Tabel 10.3 Categorieën indicatieve verplantbaarheid

Indicatieve verplantbaarheid	Omschrijving
Positief	Boom is op basis van bovengrondse beoordeling, soortspecifieke eigenschappen en beschikbare voorbereidingstijd geschikt voor verplanting. De kans dat de verplanting slaagt en de boom daarmee op een andere plek duurzaam behouden kan blijven, is groot.
Terughoudend	Boom is op basis van bovengrondse beoordeling, soortspecifieke eigenschappen en beschikbare voorbereidingstijd op dit moment niet geschikt voor verplanting. Er zijn meerdere jaren voorbereidingstijd en specialistische maatregelen nodig en er is een beperkte slagingskans.
Negatief	Boom is op basis van bovengrondse beoordeling, soortspecifieke eigenschappen en/of beschikbare voorbereidingstijd niet te verplanten. De slagingskans is nihil, ook wanneer er ruime voorbereidingstijd en de benodigde specialistische maatregelen toegepast worden.

10.2 Resultaten bomeninventarisatie

Op 30 november zijn de bomen geïnventariseerd en beoordeeld met behulp van de VTA-methode.

Een overzichtskaart met de unieke boomnummers is weergegeven in bijlage 3. De nummers zoals weergegeven op de kaart corresponderen met de nummers zoals weergegeven in de tabel met inventarisatiegegevens, zie bijlage 4.

Boomsoorten en geschiktheid voor verplanting

In tabel 10.4 is per boomsoort aangegeven hoeveel bomen ervan voorkomen in het onderzoeksgebied en of deze op basis van het stadsbomenvademecum geschikt zijn voor verplanting. Deze score geldt algemeen per soort en staat dus los van de specifieke boomeigenschappen op de onderzoekslocatie.

Tabel 10.4 Aantal bomen per boomsoort en geschiktheid voor verplanting op basis van algemene soorteigenschappen

Boomsoort	Aantal	Geschiktheid voor verplanting op basis van Stadsbomen vademecum 2B, Groei en aanplant
Amberboom	1	Slecht verplantbaar
Amerikaanse eik	2	Minder goed verplantbaar
Canadapopulier	2	Goed verplantbaar
Eenstijlige meidoorn	3	Minder goed verplantbaar
Gewone beuk	1	Minder goed verplantbaar
Gewone esdoorn	2	Goed verplantbaar
Haagbeuk	2	Minder goed verplantbaar
Hollandse linde	1	Goed verplantbaar
Meelbes	2	Minder goed verplantbaar
Plataan	4	Goed verplantbaar
Prunus sp.	3	Niet benoemd
Robinia (inclusief cv 'bessoniana')	7	Goed verplantbaar
Taxus	2	Goed verplantbaar
Veldesdoorn	6	Goed verplantbaar
Zomereik	46	Minder goed verplantbaar
Zwarte linde	1	Goed verplantbaar
Totaal	85	

Conditie

De meeste bomen hebben een redelijke of matige conditie. Een aantal bomen heeft een slechte conditie en een goede conditie is het minst aanwezig in het bomenbestand. In tabel 10.5 is het aantal bomen per conditieklassse weergegeven. In bijlage 3 is de conditie per boom weergegeven op overzichtskaarten en bijlage 4 bevat de beoor- deling van de conditie per boom in de tabel.

Tabel 10.5 Aantal bomen per conditieklassse

Conditieklassse	Aantal bomen
Goed	6
Redelijk	38
Matig	32
Slecht	9
Eindtotaal	85

Groeiplaats

De groeiplaats van de bomen is wisselend binnen het geïnventariseerde bomenbestand. Ongeveer 35 bomen bevinden zich op het talud van de Dr. Martin Luther Kinglaan waar geen verharding aanwezig is. De beworte- ling van deze bomen is beïnvloed door de vorm van het steile talud, maar er zijn er geen beperkingen voor de kluit aanwezig.

Ten oosten van het talud staan ongeveer 40 bomen in een park. Het merendeel van deze bomen groeit in ga- zon, in de buurt van bestrating. De bestrating heeft een effect op de verplantbaarheid doordat het de groei- vorm van het wortelgestel en de conditie van de bomen negatief beïnvloedt.

Daarnaast staan ongeveer 10 geïnventariseerde bomen in het oostelijk deel van de onderzoekslocatie op een gazon. Een deel van de bomen staat in de buurt van de bestrating, het merendeel echter niet. Toch is de condi- tie van de bomen op het oostelijk deel van de onderzoekslocatie gemiddeld slechter dan op het talud en in het park. Dit is waarschijnlijk veroorzaakt door de nieuwbouw op het perceel die invloed heeft (gehad) op de wa- terhuishouding en bodemeigenschappen.

Leeftijd

De leeftijd van de bomen varieert van ongeveer 10 tot 100 jaar oud. De onregelmatige opbouw van leeftijd in het bomenbestand kan worden verklaard doordat in enkele jaren meerdere bomen tegelijk zijn geplant, zoals in 1970 en 1985. De oudste boom betreft een zomereik van ongeveer 100 jaar (boom 79). De verdeling van de bomen over de leeftijdsklassen is weergegeven in tabel 10.6.

Tabel 10.6 Aantal bomen per leeftijdsklasse

Leeftijdsklasse (jaar)	Aantal bomen
0-10	7
10-20	21
20-30	5
30-40	22
40-50	2
50-60	21
60-70	0
70-80	6
80-90	0
90-100	1
Eindtotaal	85

Toekomstverwachting

Het merendeel van de geïnventariseerde bomen heeft een toekomstverwachting meer dan 15 jaar. Voor een groot deel van de bomen is de toekomstverwachting afgenomen naar 10 tot 15 jaar. Dit betreft vooral bomen met een matige conditie. De verdeling van de bomen per toekomstverwachting is weergegeven in tabel 10.7.

Tabel 10.7 Aantal bomen per toekomstverwachting

Toekomstverwachting	Aantal bomen
< 5 jaar	2
5-10 jaar	9
10-15 jaar	29
> 15 jaar	45
Totaal	85

Indicatieve verplantbaarheid

Om de bomen goed te kunnen verplanten, is een voorbereidingstijd van minimaal drie jaar nodig. Dit geldt vooral bij bomen met een matige tot redelijke conditie met een standplaats in of nabij verharding.

Tijdens het veldbezoek is voor 10 bomen een positief verplantbaarheidsadvies gegeven, op basis van de bovengrondse beoordeling.

Voor 52 bomen is een negatief verplantbaarheidsadvies gegeven. De belangrijkste reden hiervoor is de conditie van de boom. Daarnaast spelen afwijkingen als groeivorm en aantastingen een rol in deze beoordeling.

Voor 23 bomen geldt een terughoudend verplantbaarheidsadvies. Deze bomen hebben een verlaagde slagingskans voor het verplanten van de boom door onder andere de standplaats (negatieve effecten nabijheid verharding) en groeivorm van de kroon. Voor deze bomen geldt dat verplanting niet onmogelijk is, maar dat extra maatregelen getroffen moeten worden om de verplanting van deze bomen te laten slagen. In tabel 10.8 is het aantal bomen per verplantbaarheidsklasse weergegeven. In bijlage 4 is voor elke boom de conclusie van de indicatieve verplantbaarheid opgenomen.

Tabel 10.8 Verplantbaarheid bomenbestand

Verplantbaar	Aantal bomen
Positief	10
Negatief	41
Negatief, op basis van kroonopbouw	5
Negatief, op basis van zwamaantasting	2
Negatief, op basis van stamschade	2
Negatief, op basis van rotting stamvoet	1
Negatief, op basis van groeiwijze	1
Terughoudend	14
Terughoudend ivm standplaats	5
Terughoudend ivm kroonopbouw	4
Totaal	85

11 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van Gemeente Utrecht een quickscan Wet natuurbescherming en bomeninventarisatie uitgevoerd aan de Dominee Martin Luther Kinglaan te Utrecht. De onderzoeken zijn uitgevoerd in het kader van de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie

11.1 Quickscan Wet natuurbescherming

Het onderzoek heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten, gebieden of houtopstanden aanwezig zijn die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep.

De initiatiefnemer is voornemens een fietsbrug aan te leggen op de onderzoekslocatie die langs de Dominee Martin Luther Kinglaan en de Meernbrug loopt. Hiervoor wordt er groen verwijderd en worden mogelijk bomen gerooid.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel 11.1. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel 11.1 Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen.

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffingsaanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	ja	nee	nee	het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren.
	jaarrond beschermd	ja	nee	nee	nee	-
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	mogelijk	ja	mogelijk	Indien de ingreep effect heeft op boom 8, 63 en/of 79, nader onderzoek naar verblijfplaatsen in holtes van de ruige vleermuis, rosse vleermuis, franjestaart en waternvleermuis.
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	vleermuisvriendelijke verlichting toepassen tijdens de werkzaamheden en in de nieuwe situatie, die is weggericht van de bosschages, watergangen, en bomenrijen.
	vliegroutes	nee	nee	nee	nee	
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene soorten.
Amfibieën		ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene soorten.
Reptielen		nee	nee	nee	nee	-
Vissen		nee	nee	nee	nee	-
Libellen en vlinders		nee	nee	nee	nee	-

Soortgroep	Geschikt habitat	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffingsaanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Overige ongewervelden	nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten	nee	nee	nee	nee	-

Gebiedsbescherming	Gebied aanwezig	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Vergunningplicht	
Natura 2000	7 km	nee	nee	nee	-
Natuurnetwerk Nederland	3,4 km	nee	nee	nee	-
Houtopstanden	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	-

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Conclusies en aanbevelingen

Met betrekking tot **categorie 5 en algemene broedvogelsoorten** wordt geadviseerd de werkzaamheden en het verwijderen van het groen uit te voeren buiten het broedseizoen. Hiermee kan een eventuele overtreding van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming ten aanzien van algemeen voorkomende broedvogels worden voorkomen. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot eind augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Indien binnen het broedseizoen gewerkt moet worden, dan moet voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogel inspectie gedaan worden.

Met betrekking tot **vleermuizen** wordt geadviseerd nader onderzoek uit te voeren als de ingreep effect heeft op de bomen 8, 63 en/of 79. Nader onderzoek dient uitgevoerd te worden naar de functie van de holtes voor de ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, franjestaart en watervleermuis. Tevens wordt er geadviseerd om vleermuisvriendelijk licht te gebruiken, zo worden foerageergebieden en verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie niet in hun functie beperkt. Vleermuisvriendelijke verlichting is amberkleurig, de armaturen zijn weggericht van bebouwing en groen in de omgeving en de verlichting is zo min mogelijk diffuus. Indien dit niet mogelijk is, dient nader onderzoek naar potentieel essentiële vliegroutes uitgevoerd te worden.

Tevens dient rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht met betrekking tot **algemene grondgebonden zoogdieren** en **amfibieën**, waarbij al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Met betrekking tot de soorten op de **Utrechtse soortenlijst** wordt geschikt habitat voor **bijenorchis, wouw, egel** en **kleine marterachtigen** mogelijk verstoord. Voor deze soortgroepen dient de zorgplicht in acht te worden genomen. Werken volgens een ecologisch werkprotocol waarborgt deze zorgplicht. Geadviseerd wordt daarom deze op te laten stellen door een ter zake kundig persoon.

11.2 Bomeninventarisatie inclusief indicatief verplantbaarheidsonderzoek

In het onderzoeksgebied zijn 85 bomen beoordeeld. De meeste bomen hebben een matige tot redelijke conditie. Een kleiner aantal heeft een slechte conditie en een goede conditie. Het bomenbestand is gevarieerd in conditie, leeftijd, omvang, soort en toekomstverwachting.

Het merendeel van de bomen heeft een negatief of terughoudend verplantingsadvies gekregen op basis van matige of slechte conditie en/of op basis van specifieke afwijkingen. Tien bomen hebben een positief indicatief verplantingsadvies gekregen. Voor deze bomen wordt verwacht dat ze, met de juiste voorbereiding en maatregelen, succesvol verplant kunnen worden.

Een overzichtskaart van het geïnventariseerde bomenbestand is toegevoegd in bijlage 3. Een tabel met alle gegevens per boom is opgenomen in bijlage 4.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

BIJ12 (2017d). Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-004-Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-1.0.pdf>.

Bomenkaart Utrecht (2022, 21 november). Opgehaald van: <https://services-eu1.arcgis.com/SMnoOtmU2UWf0vRp/arcgis/rest/services/Bomenkaart/FeatureServer>

Limpens H. & Regelink J. (2017). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.

Ministerie van Economische Zaken (2016). Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (z.d.). Natura 2000 gebieden. Geraadpleegd op 13 december 2022 van <https://www.natura2000.nl/gebieden>.

Nationale Database Flora en Fauna (z.d.). Uitvoerportaal; zoekgebied Utrecht, periode 2017-2022. NDFF. Geraadpleegd op 13 december 2022 van <https://ndff-ecogrid.nl>.

Sovon (z.d.). Soortenoverzicht. Geraadpleegd op 13 december 2022 van <https://stats.sovon.nl/stats/soorten>.

Verspreidingsatlas (z.d.). NDFF Verspreidingsatlas. Geraadpleegd op 13 december 2022 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/>.

Wet natuurbescherming (2015, 16 december). Opgehaald van: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2021-02-17>.

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd (zie tabel II). Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

Tabel II. Zorgplicht

Artikel 1.11. Zorgplicht	
1.	Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2.	De zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
a)	dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
b)	indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
c)	voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; “de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”. Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer men een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, men zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van het voorgenomen handelen. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor het betreffende beschermde natuurgebied en de betreffende soortgroep in deze rapportage worden aangegeven.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In tabel III t/m V worden deze artikelen nader toegelicht.

Tabel III. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.1 Wet natuurbescherming

Artikel 3.1. Soorten van de Vogelrichtlijn	
1.	Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2.	Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3.	Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4.	Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5.	Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Toelichting	
Alle inheemse vogelsoorten in Nederland vallen onder de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn is een richtlijn vanuit de Europese Unie uit 1979 en heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lid staten waarop het Verdrag van toepassing is. De lijst met soorten is niet limitatief.	

Tabel IV. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.5 Wet natuurbescherming

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
1.	Het is verboden in het wild levende dieren van deze soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2.	Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3.	Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4.	Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen.
5.	Het is verboden planten van soorten uit de Habitatrichtlijn of het Verdrag van Bern in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
Toelichting	
Het gaat bij artikel 3.5 over in het wild levende dieren van verschillende soortgroepen. In de wet wordt voor vogelsoorten uit bijlage II van het verdrag van Bern geen uitzondering gemaakt. Van de vogelsoorten die in Nederland voorkomen is hieronder een selectie gemaakt. Van de overige soortengroepen zijn alle soorten genoemd.	
Soorten	
Planten	drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm, zomerschroeforchis
Zoogdieren	bever, hamster, hazelmuis, lynx, Noordse woelmuis, otter, wolf, wilde kat
Walvisachtigen	bruinvis, bultrug, butskop (hille), dwergpotvis, dwergvinvis, gestreepte dolfijn, gewone dolfijn, gewone spitsdolfijn, gewone vinvis, griend, grijze dolfijn, kleine zwaardwalvis, narwal, Noordse vinvis, orka, potvis, spitsdolfijn van Gray, tuimelaar, walrus witflankdolfijn, witsnuitdolfijn, witte dolfijn
Vleermuizen	Bechsteins vleermuis, bosvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, grote hoefijzerneus, grote rosse vleermuis, ingekorven vleermuis, kleine dwergvleermuis, kleine hoefijzerneus, laatvlieger, meervleermuis, mopsvleermuis, Noordse vleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, vale vleermuis, watervleermuis
Amfibieën	boomkikker, geelbuikvuurpad, heikikker, kamsalamander, knoflookpad, poelkikker, rugstreeppad, vroedmeesterpad
Reptielen	dikkopschildpad, gladde slang, Kemps' zeeschildpad, lederschildpad, muurhagedis, soepschildpad, zandhagedis
Vissen	houting, steur
Vlinders	apollovinder, boszandoog, donker pimpernelblauwtje, grote vuurvinder, moerasparelmoervlinder, monarchvlinder, pimpernelblauwtje, teunisbloempijlstaart, tijmblauwtje, zilverstreephooibeestje
Libellen	bronslibel, gaffellibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, mercurwaterjuffer, Noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, rivierrombout, sierlijke witsnuitlibel
Insecten	brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, oeveraas, vermiljoenkever

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
Overig	Bataafse stroommossel, platte schijfhoren
Vogels	appelvink, baardman, beflijster, bergeend, bergfluit, bijeneter, blauwborst, blauwe kiekendief, boerenzwaluw, bontbekplevier, bonte strandloper, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, boompieper, boomvalk, bosrietzanger, bosruiter, bosuil, braamsluiper, brandgans, bruine kiekendief, buizerd, casarca, Cetti's zanger, draaihal, duinpieper, dwergmeeuw, dwergstern, Engelse kwikstaart, Europese kanarie, fitis, fluit, geelgors, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, geoorde fuut, glanskop, goudhaan, grasmus, graspieper, graszanger, grauwe kiekendief, grauwe klauwier, grauwe vliegenvanger, griel, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, grote karekiet, grote stern, grote zilverreiger, havik, heggemus, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kerkuil, klapekster, klein waterhoen, kleine barsijs, kleine bonte specht, kleine karekiet, kleine plevier, kleine zilverreiger, kleinste waterhoen, kluut, kneu, koolmees, koereiger, kraanvogel, krekelzanger, kortsnavelboomkruiper, kruisbek, kuifmees, kwak, kwartelkoning, lepelaar, matkop, middelste bonte specht, nachtegaal, Noordse stern, oehoe, oeverloper, oeverpieper, oeverzwaluw, ooievaar, orpessuspotvogel, paapje, pestvogel, pimpelmees, poelruiter, porseleinhoen, purperreiger, putter, ransuil, rietgors, rietzanger, rode wouw, roerdomp, roodborst, roodborsttapuit, roodhalsfuut, rouwkwikstaart, sijs, slangenarend, slechtvalk, smelleken, snor, sperwer, spotvogel, sprinkhaanzanger, steenuil, steltkluut, strandplevier, taigaboomkruiper, tapuit, tijtjaf, torenvalk, tuinfluit, velduil, visarend, visdief, vuurgoudhaan, wespandief, wielewaal, winterkoning, witbandkruisbek, witte kwikstaart, witwangstern, nachtzwaluw, woudaap, zeearend, zwarte mees, zwarte ooievaar, zwarte roodstaart, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw, zwartkop, zwartkopmeeuw

Tabel V. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.10 Wet natuurbescherming

Artikel 3.10. Andere soorten		
Het is verboden om: 1. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A1, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen. 2. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen. 3. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B2, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.		
Toelichting		
Het gaat bij artikel 10 om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers. Dieren zijn opgenomen in bijlage onderdeel A1. Planten zijn opgenomen in bijlage onderdeel B2 van de Wet natuurbescherming. Voor een aantal zoogdieren, amfibieën en reptielen geldt per provincie een vrijstelling onder bepaalde voorwaarden. Dit verschilt per provincie. De betreffende soorten zijn aangegeven met een sterretje. Daarnaast is het mogelijk dat sommige provincies ook 'eigen' beschermde soorten hanteren, als aanvulling op het landelijke.		
Soorten		
Dieren	Zoogdieren	aardmuis*, boommarter, bosmuis*, bunzing*, damhert, das, dwergmuis*, dwergspitsmuis*, edelhert, eekhoorn*, egel*, eikelmuis, gewone bosspitsmuis*, gewone zeehond, grote bosmuis, grijze zeehond, haas*, hermelijn*, huisspitsmuis*, konijn*, molmuis, ondergrondse woelmuis*, ree*, rosse woelmuis*, steenmarter*, tweekleurige bosspitsmuis*, veldmuis*, veldspitsmuis, vos*, waterspitsmuis, wezel*, wild zwijn, woelrat*
	Amfibieën	Alpenwatersalamander, bruine kikker*, gewone pad*, kleine watersalamander*, meerkikker*, middelste groene kikker*, vinpootsalamander, vuursalamander
	Reptielen	adder, hazelworm*, levendbarende hagedis*, ringslang
	Vissen	beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, grote modderkruiper, kwabaal
	vlinders	aardbeivlinder, bosparelmoevlinder, bruin dikkopje, bruine eikenpage, donker pimperlblauwtje, duinparelmoevlinder, gentiaanblauwtje, grote parelmoevlinder, grote vos, grote vuurvlinder, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine heivlinder, kleine ijsvogelvlinder, kommavinder, pimperlblauwtje, sleedoornpage, spiegeldikkopje, veenbesparelmoevlinder, veenhooibeestje, veldparelmoevlinder, zilveren maan
	Libellen	beekrombout, bosbeekjuffer, donkere waterjuffer, gevlekte glanslibel, gewone bronlibel, hoogveenglanslibel, Kempense heidelibel, speerwaterjuffer
	Overige soorten	Europese rivierkreeft, vliegend hert

Artikel 3.10. Andere soorten	
Planten	akkerboterbloem, akkerdoornzaad, akkerogentroost, bekierde ogentroost, berggamander, bergnachtorchis, blaasvaren, blauw guichelheil, bokkenorchis, bosboterbloem, bosdravik, brave hendrik, brede wolfsmelk, breed wollegras, bruinrode wespenorchis, dennenorchis, dregs, echte gamander, franjegentiaan, geelgroene wespenorchis, geplooid vrouwenmantel, getande veldsla, gevlekt zonneroosje, glad biggenkruid, gladde zegge, groene nachtorchis, groensteel, groot spiegelklokje, grote bosaardbei, grote leeuwenklauw, honingorchis, kalkboterbloem, kalketrip, karthuiseranjier, karwijselie, kleine ereprijs, kleine schorseneer, stijve wolfsmelk, kleine wolfsmelk, kluwenklokje, knollathyrus, knolspirea, korensla, kranskarwij, kruiptijm, lange zonnedaauw, liggende ereprijs, moerasgamander, muurbloem, naakte lathyrus, naaldenkervel, pijlscheefkalk, roggelelie, rood peperboompje, rozenkransje, ruw pazelzaad, scherpkruid, schubvaren, schubzegge, smalle raai, spits havikskruid, steenbraam

Volgens artikel 3.31 zijn de verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, of ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden onder conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat.

Binnen de Wet natuurbescherming zijn op houtopstanden de artikelen van toepassing die zijn opgenomen in tabel VI.

Tabel VI. Bescherming houtopstanden in de Wet natuurbescherming

Artikel 4.1	De artikelen uitgezonderd artikel 4.6 zijn niet van toepassing op: - Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom; - Houtopstanden op erven of in tuinen; - Fruitbomen en windschermen om boomgaarden; - Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar; - Kweekgoed; - Wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit wilgen en populieren; - het dunnen van een houtopstand; - uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: - ten minste eens per tien jaar worden geoogst; - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en - zijn aangelegd na 1 januari 2013.
Artikel 4.2	- Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten. - Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.

Artikel 4.3 lid 1 en 2	Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van vriend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand. De rechthebbende vervangt binnen drie jaar na de herbeplanting, bedoeld in het eerste lid, herbeplanting die niet is aangeslagen.
Artikel 4.4 lid 1	De artikelen 4.2, eerste en derde lid, en 4.3, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op: het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode. het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel in het kader van natuurontwikkeling en -beheer
Artikel 4.5	Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van artikel 4.3, eerste en tweede lid, ten behoeve van herbeplanting op andere grond, indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels.

Bijlage 2 Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Broedseizoen

Voor het broedseizoen staat in de wet geen vaste periode. De looptijd verschilt per soort en varieert per jaar. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 augustus.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Een mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een diersoort dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

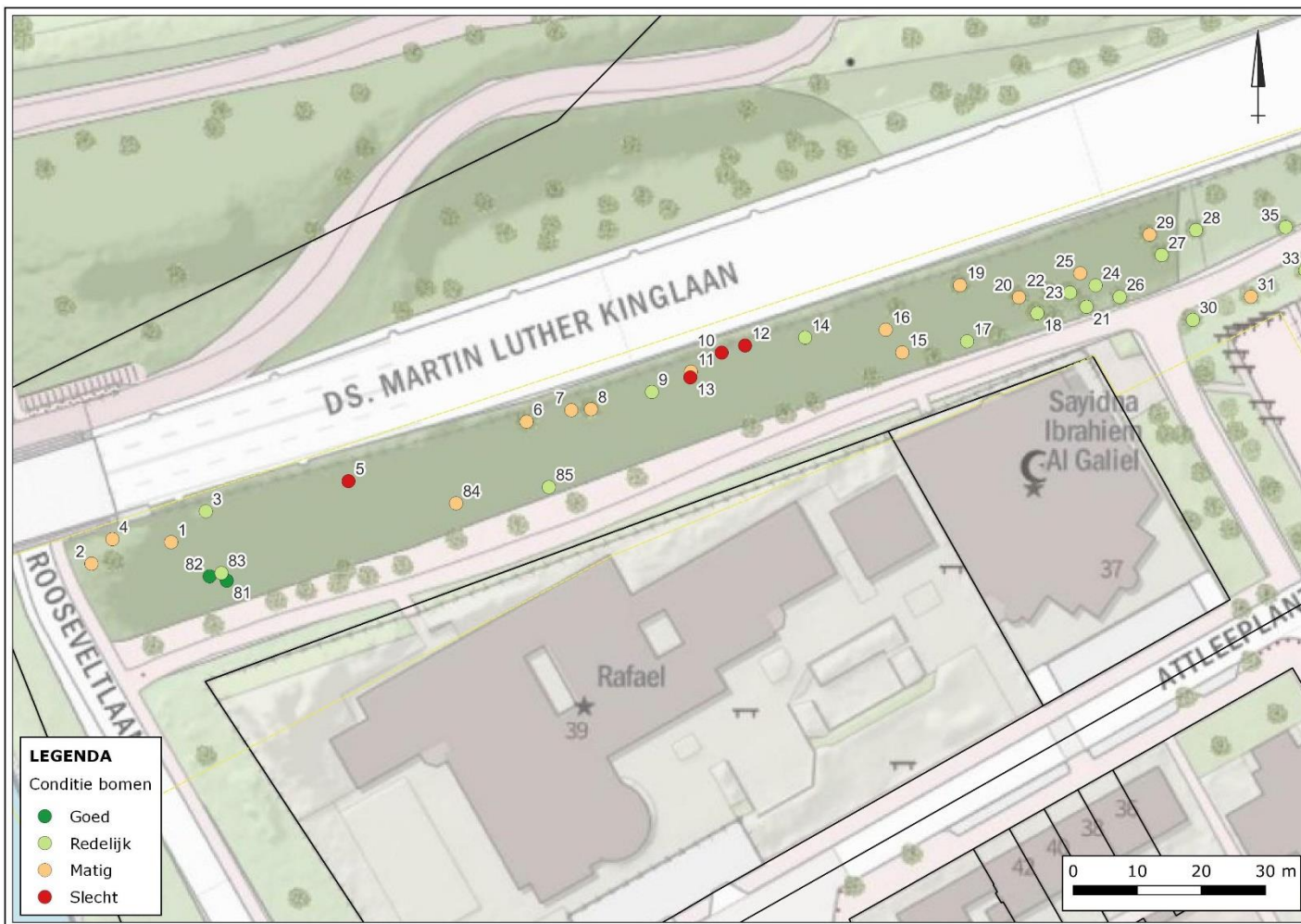
Winterverblijfplaats

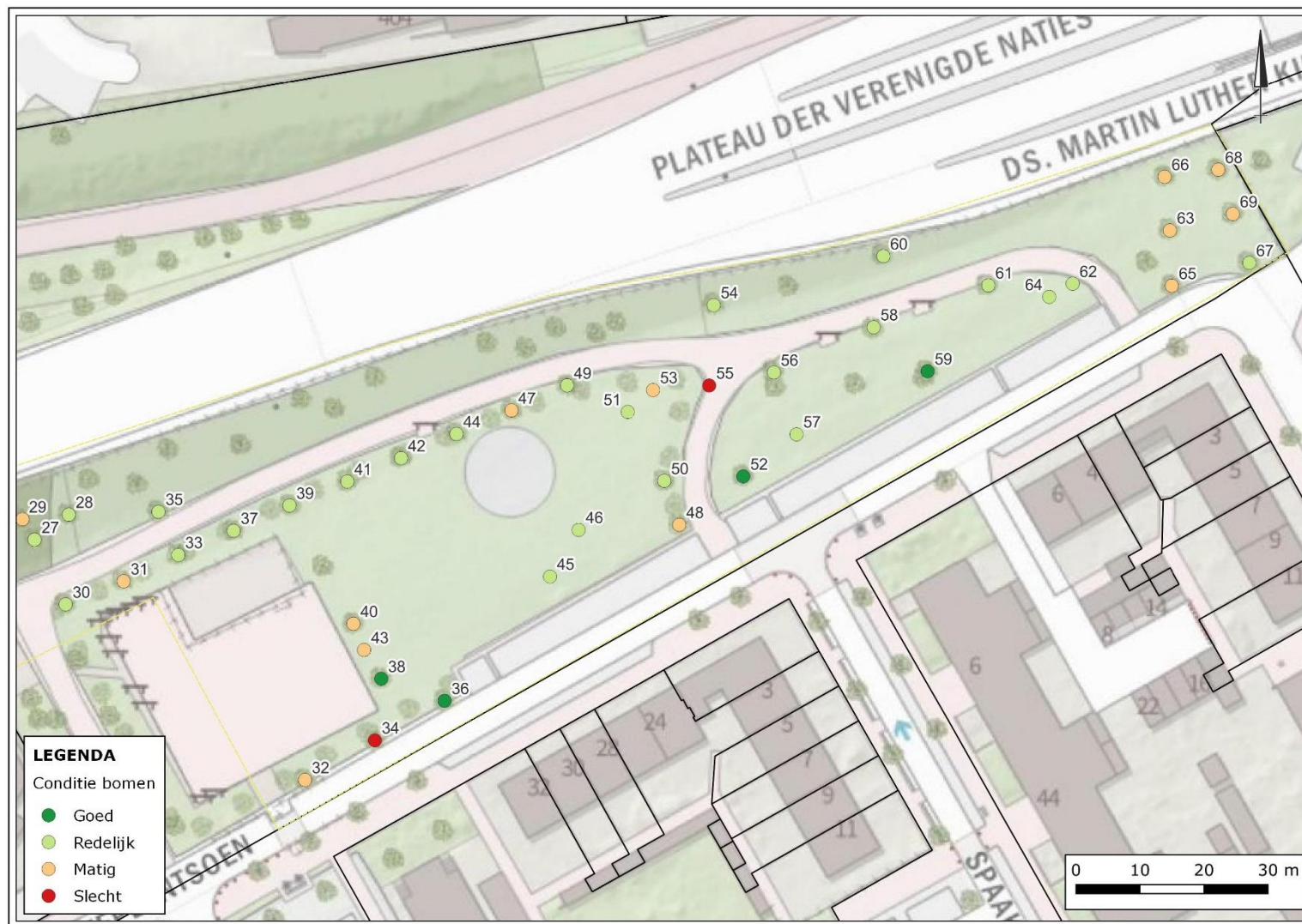
Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

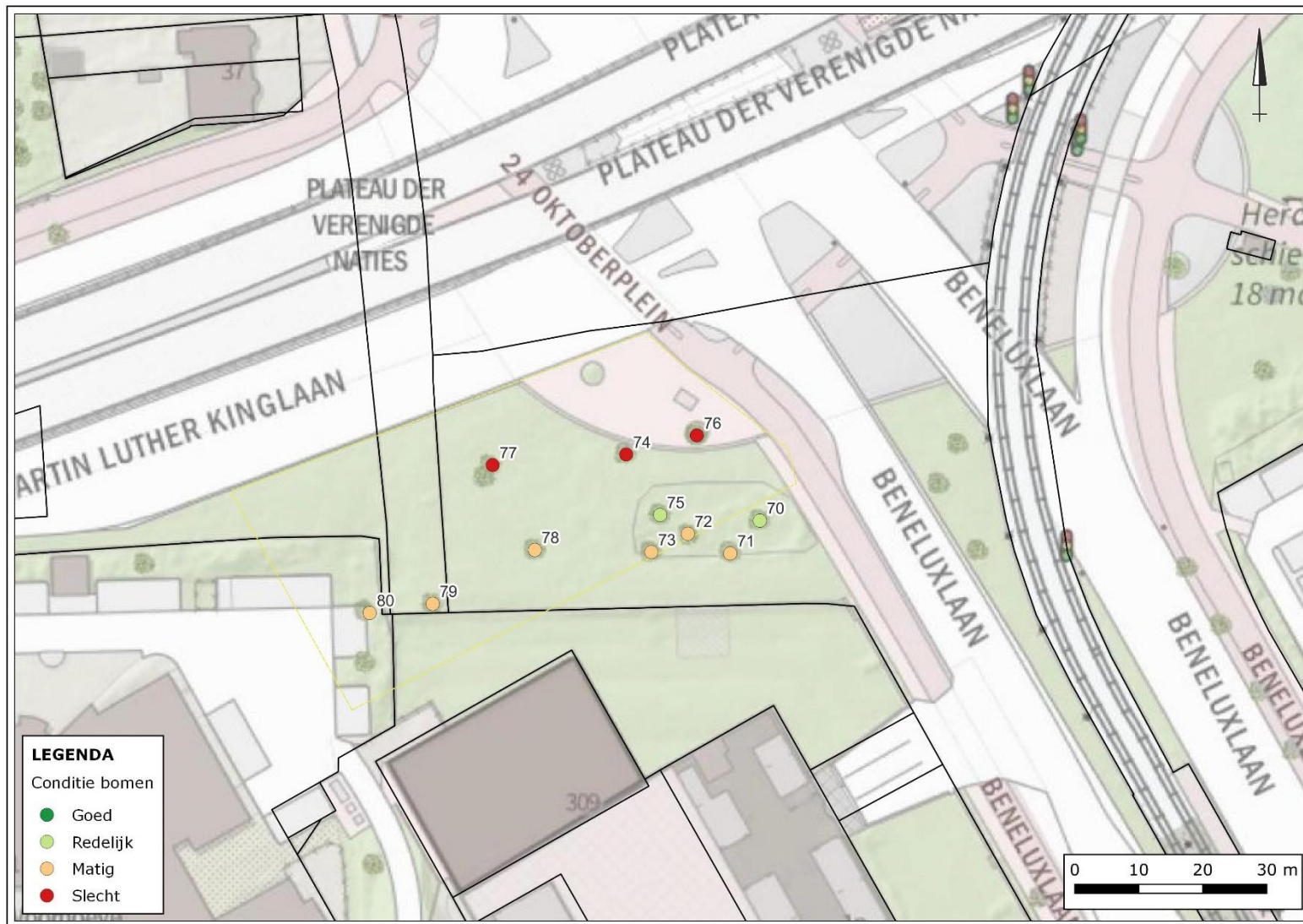
Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.

Bijlage 3 Overzichtskaarten bomenbestand (van west naar oost)

Bijlage 4 Tabel boomgegevens

ID	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Stam Dia Meter (cm)	Leeftijd (jaar)	Ecologische waarde	Toekomst-Verwachting (jaar)	Groeiplaats	Conditie	Gebreken	Bovengrondse beoordeling verplantbaarheid	Opmerkingen
1	robinia	<i>Robinia pseudoacacia</i>	50	30-40		10-15	talud	Matig	dood hout	negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
2	robinia	<i>Robinia pseudoacacia</i>	58	30-40		10-15	talud	Matig		negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
3	veldesdoorn	<i>Acer campestre</i>	27	20-30		> 15	talud	Redelijk		terughoudend	
4	robinia	<i>Robinia pseudoacacia</i>	48	30-40		> 15	talud	Matig		negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
5	zomereik	<i>Quercus robur</i>	28	30-40		5-10	talud	Slecht	dood hout, plakoksel	negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
6	zomereik	<i>Quercus robur</i>	27	30-40		10-15	talud	Matig	dood hout	negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
7	eenstijlige meidoorn	<i>Crataegus monogyna</i>	15	10-20		5-10	talud	Matig	tweestammig, stam niet te beoordelen door heder	negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
8	zomereik	<i>Quercus robur</i>	52	30-40	holte in stam	10-15	talud	Matig	dood hout, holte	negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
9	zomereik	<i>Quercus robur</i>	36	30-40		> 15	talud	Redelijk		terughoudend	op basis van soortspecifieke eigenschap terughoudend verplantadvies
10	zomereik	<i>Quercus robur</i>	28	30-40		< 5	talud	Slecht	dood hout	negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
11	veldesdoorn	<i>Acer campestre</i>	15	10-20		10-15	talud	Matig	dood hout	negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
12	Eenstijlige meidoorn	<i>Crataegus monogyna</i>	13	10-20		< 5	talud	Slecht	dood hout, plakoksel stamvoet	negatief	op basis van conditie niet verplantbaar

13	veldesdoorn	<i>Acer campestre</i>	11	10-20		5-10	talud	Slecht	dood hout	negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
14	veldesdoorn	<i>Acer campestre</i>	13	10-20		> 15	talud	Redelijk		terughoudend	
15	zomereik	<i>Quercus robur</i>	15	10-20		10-15	talud	Matig		negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
16	zomereik	<i>Quercus robur</i>	28	30-40		> 15	talud	Matig	stam niet te beoordelen door hедера, plakoksel	negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
17	prunus sp	<i>Prunus spp.</i>	10	0-10		> 15	talud	Redelijk	scheefstand, sabelgroei	negatief	op basis van scheefgroei
18	zomereik	<i>Quercus robur</i>	35	30-40		> 15	open grond	Redelijk	stam niet goed te beoordelen door hедера	negatief	op basis van kroonopbouw
19	zomereik	<i>Quercus robur</i>	26	30-40		10-15	talud	Matig	dood hout	negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
20	zomereik	<i>Quercus robur</i>	30	30-40		10-15	talud	Matig		negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
21	zomereik	<i>Quercus robur</i>	19	30-40		> 15	onderaan talud	Redelijk		terughoudend vanwege huidige standplaats en scheef ontwikkelde kroon	ook terughoudend vanwege soortspecifieke eigenschap
22	zomereik	<i>Quercus robur</i>	30	30-40		> 15	talud	Redelijk		terughoudend vanwege huidige standplaats en scheef ontwikkelde kroon	ook terughoudend vanwege soortspecifieke eigenschap
23	zomereik	<i>Quercus robur</i>	34	30-40		> 15	talud	Redelijk	eenzijdig ontwikkelde kroon	terughoudend vanwege huidige standplaats en scheef ontwikkelde kroon	ook terughoudend vanwege soortspecifieke eigenschap
24	zomereik	<i>Quercus robur</i>	28	30-40		5-10	talud	Redelijk	inrotting stamvoet	negatief	op basis van rotting stamvoet
25	zomereik	<i>Quercus robur</i>	29	30-40		10-15	talud	Matig		negatief	op basis van conditie niet verplantbaar

26	zomereik	<i>Quercus robur</i>	28	30-40		> 15	onderaan talud	Redelijk		terughoudend vanwege huidige standplaats en scheef ontwikkelde kroon	geen rechtopstaande spil
27	Canadapopulier	<i>Populus x canadensis</i>	38	30-40		> 15	half talud	Redelijk	verdikking stamvoet, zwamaantasting	negatief	op basis van zwamaantasting niet verplantbaar
28	zomereik	<i>Quercus robur</i>	28	30-40		> 15	talud	Redelijk		terughoudend	geen recht doorgaande spil
29	zomereik	<i>Quercus robur</i>	22	30-40		10-15	talud	Matig		negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
30	zomereik	<i>Quercus robur</i>	40	50-60		> 15	boomspiegel, straatwerk	Redelijk		terughoudend op basis van groeivorm	ook terughoudend vanwege soortspecifieke eigenschap
31	zomereik	<i>Quercus robur</i>	72	50-60		10-15	boomspiegel, straatwerk	Matig	dood hout, verminderde knop/blad bezetting kroon	negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
32	robinia	<i>Robinia pseudoacacia</i>	78	50-60		10-15	park, meter van opsluitband	Matig		negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
33	zomereik	<i>Quercus robur</i>	68	50-60		> 15	gazon	Redelijk	dood hout	terughoudend	op basis van soortspecifieke eigenschap terughoudend verplantadvies
34	robinia	<i>Robinia pseudoacacia</i>	71	50-60		10-15	park, meter van opsluitband	Slecht	dood hout	negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
35	zomereik	<i>Quercus robur</i>	42	30-40		> 15	groenstrook, 1,5 m vanaf fietspad	Redelijk		terughoudend	op basis van soortspecifieke eigenschap terughoudend verplantadvies
36	robinia (cv 'bessoniana')	<i>Robinia pseudoacacia 'bessoniana'</i>	45	10-20		> 15	park, meter van afsluitband	Goed	dood hout, plakoksel	terughoudend	op basis van groeiplaats

37	zomereik	<i>Quercus robur</i>	49	50-60		> 15	gazon	Redelijk	dood hout	terughoudend	op basis van soortspecifieke eigenschap terughoudend verplantadvies
38	Hollandse linde	<i>Tilia x europea</i>	15	10-20		> 15	park	Goed		positief	goede kroonvorm
39	zomereik	<i>Quercus robur</i>	77	50-60		10-15	gazon	Redelijk	dood hout, ganoderma aantasting	negatief	op basis van zwamaantasting
40	meelbes	<i>Sorbus aria</i>	11	10-20		10-15	park	Matig	maaischade stamvoet	negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
41	zomereik	<i>Quercus robur</i>	63	50-60		> 15	gazon, 2,5 m vanaf fietspad	Redelijk	plakoksel 10 m	terughoudend	op basis van kroonopbouw niet verplantbaar
42	zomereik	<i>Quercus robur</i>	39	50-60		> 15	gazon, 2,5 m vanaf fietspad	Redelijk		terughoudend	op basis van soortspecifieke eigenschap terughoudend verplantadvies
43	meelbes	<i>Sorbus aria</i>	11	10-20		10-15	park	Matig	maaischade stamvoet	negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
44	zomereik	<i>Quercus robur</i>	65	50-60		> 15	gazon, 2,5 m vanaf fietspad	Redelijk	plakoksel 5 m	terughoudend	eenzijdig breed uitgegroeide kroon
45	Amerikaanse eik	<i>Quercus rubra</i>	8	0-10		> 15	park	Redelijk		positief	jonge aanplant
46	Amerikaanse eik	<i>Quercus rubra</i>	8	0-10		> 15	park	Redelijk		positief	jonge aanplant
47	zomereik	<i>Quercus robur</i>	68	50-60		10-15	gazon, 2 m vanaf fietspad	Matig	dood hout	negatief	verminderde blad/knop bezetting
48	robinia	<i>Robinia pseudoacacia</i>	64	50-60		> 15	park	Matig	dood hout	negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
49	zomereik	<i>Quercus robur</i>	57	50-60		> 15	gazon, 1 m vanaf fietspad	Redelijk		terughoudend	op basis van soortspecifieke eigenschap terughoudend verplantadvies

50	zomereik	<i>Quercus robur</i>	49	40-50		> 15	park	Redelijk	dood hout	terughoudend	op basis van soortspecifieke eigenschap terughoudend verplantadvies
51	haagbeuk	<i>Carpinus betulus</i>	21	20-30		> 15	gazon, opsluitbanden in boomspiegel	Redelijk		terughoudend	reeds verplant?
52	plataan	<i>Platanus x hispanica</i>	31	10-20		> 15	park, 3 m van opsluitband	Goed		positief	
53	haagbeuk	<i>Carpinus betulus</i>	25	20-30		10-15	boomspiegel, gazon	Matig	stamschade	negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
54	zomereik	<i>Quercus robur</i>	20	10-20		> 15	groens- troon	Redelijk		terughoudend	op basis van soortspecifieke eigenschap terughoudend verplantadvies
55	zomereik	<i>Quercus robur</i>	20	10-20		5-10	park, 1 m naast asfaltpaden	Slecht	dood hout, schade op stam	negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
56	plataan	<i>Platanus x hispanica</i>	27	10-20		> 15	gazon, 1,5 m vanaf fietspad	Redelijk		positief	
57	amberboom	<i>Liquidambar styraciflua</i>	21	10-20		> 15	park, 3 m van asfaltpad	Redelijk	bast schade stam en onderste tak	negatief	op basis van stamschade, recent aangeplant
58	plataan	<i>Platanus x hispanica</i>	25	10-20		> 15	gazon, 1,5 m vanaf fietspad	Redelijk		positief	
59	zomereik	<i>Quercus robur</i>	27	20-30		> 15	park, 3 m van opsluitband	Goed		positief	goede kroonvorm

60	zomereik	<i>Quercus robur</i>	16	10-20		> 15	groenstrook, 4 m vanaf fietspad	Redelijk		terughoudend	op basis van soortspecifieke eigenschap terughoudend verplantadvies
61	plataan	<i>Platanus x hispanica</i>	23	10-20		> 15	gazon, 1 m vanaf fietspad	Redelijk		positief	
62	prunus sp	<i>Prunus spp.</i>	8	0-10		10-15	park, 1 m van asfaltverharding	Redelijk	gomziekte	negatief	op basis van aantasting
63	zomereik	<i>Quercus robur</i>	66	50-60	spechtengat	> 15	gazon	Matig	oude delaminatiescheur en spechtengat onderste gesteltak. stamschade 2 m hoogte	negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
64	prunus sp	<i>Prunus spp.</i>	8	0-10		> 15	park	Redelijk	stamschade	negatief	op basis van stamschade
65	zomereik	<i>Quercus robur</i>	55	50-60		10-15	park, 1 m van opsluitband	Matig	dood hout, wond stamvoet	negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
66	zomereik	<i>Quercus robur</i>	60	50-60		10-15	gazon, 4 m vanaf rijbaan	Matig	holte op hoogte 6m	negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
67	zomereik	<i>Quercus robur</i>	42	50-60		> 15	park 1 m naast opsluitband	Redelijk		negatief, op basis van eenzijdig ontwikkelde kroon	eenzijdige kroon
68	Canadapulier	<i>Populus x canadensis</i>	91	50-60	nest	10-15	gazon, 5 m vanaf rijbaan, 1,5 m vanaf hek	Matig	dood hout	negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
69	zomereik	<i>Quercus robur</i>	57	50-60		10-15	park	Matig	dood hout	negatief	op basis van conditie niet verplantbaar

70	zomereik	<i>Quercus robur</i>	64	70-80		> 15	park, 3 meter van opsluit-band	Redelijk	dood hout	negatief, op basis van eenzijdig ontwikkelde kroon	eenzijdige kroon
71	zomereik	<i>Quercus robur</i>	72	70-80		10-15	gazon en plantsoen	Matig	dood hout	negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
72	zomereik	<i>Quercus robur</i>	67	70-80		10-15	plantsoen	Matig		negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
73	zomereik	<i>Quercus robur</i>	58	70-80		10-15	park	Matig	dood hout	negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
74	gewone es-doorn	<i>Acer pseudoplatanus</i>	37	50-60		5-10	gazon, 1 m vanaf verharding	Slecht	dood hout	negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
75	zomereik	<i>Quercus robur</i>	42	70-80		10-15	park	Redelijk	plakoksel	negatief	op basis van kroonopbouw
76	gewone es-doorn	<i>Acer pseudoplatanus</i>	40	50-60		5-10	boomspiegel, 1,5 m diameter	Slecht	dood hout	negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
77	zwarte linde	<i>Tilia x europea pallida</i>	59	70-80		5-10	gazon	Slecht	plakoksel	negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
78	zomereik	<i>Quercus robur</i>	42	40-50		10-15	park	Matig	dood hout	negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
79	zomereik	<i>Quercus robur</i>	91	90-100	spechtengat	10-15	park	Matig	dood hout	negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
80	gewone beuk	<i>Fagus sylvatica</i>	29	20-30		5-10	gazon, 1 m naast hek	Matig	stam niet te beoordelen door heder	negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
81	taxus	<i>Taxus baccata</i>	13	10-20		> 15	talud	Goed		terughoudend, half ontwikkelde kroon	
82	taxus	<i>Taxus baccata</i>	14	10-20		> 15	talud	Goed		terughoudend, half ontwikkelde kroon	
83	veldesdoorn	<i>Acer campestre</i>	14	10-20		> 15	talud	Redelijk		terughoudend	op basis van slecht ontwikkelde kroon

84	eenstijlige meidoorn	<i>Crataegus monogyna</i>	10	0-10		> 15	talud	Matig		negatief	op basis van conditie niet verplantbaar
85	veldesdoorn	<i>Acer campestre</i>	10	0-10		> 15	talud	Redelijk		positief	

